

TV:stä tuttu?

Musiikkiterapia televisio-ohjelmissa Suomessa 1967–2007

Teppo Karell
Pro gradu tutkielma
Musiikkiterapia
lokakuu 2009
Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen	Laitos – Department Musiikin laitos
Tekijä – Author Teppo Tapani Karell	
Työn nimi – Title TV:stä tuttu? Musiikkiterapia televisio-ohjelmissa Suomessa 1967 – 2007	
Oppiaine – Subject Musiikkiterapia	Työn laji – Level Pro Gradu tutkielma
Aika – Month and year lokakuu 2009	Sivumäärä – Number of pages 55 + liitteet 14
Tiivistelmä – Abstract Tämä on aineistolähtöinen laadullinen tutkimus, jossa tarkastellaan Suomen Yleisradion musiikkiterapiaa sisältäviä televisio-ohjelmia vuosina 1967–2007. Tutkimus perustuu havaintoihin, joita sisällön tarkastelu tuotti. Tutkimuksen tulosten analyysi on tuotettu laadullisen sisällönanalyysin tapaan. Valmiit musiikkiterapiaa käsittelevät televisio-ohjelmat muutettiin ensin katselupäiväkirjan avulla tekstimuotoon, josta sisällönanalyysin avulla muodostettiin tutkittavasta aineistosta tiivistetty kuvaus. Tiivistyksessä on kolmen päällekkäisen informaatorakenteen tematiikkaa. Nämä tematiikat muodostavat analyysissä klusterin, jota voidaan tarkastella musiikkiterapian viitekehyksessä. Tätä viitekehystä olen heijastanut 1) musiikkiterapia-alan kehittymisen historialliseen näkökulmaan, 2) yleisvaikutelmaan sekä 3) musiikkiterapia-alalle merkittäviin tapahtumiin televisiomedian kontekstissa esitettynä. Tutkimuksessa on haettu vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin: Kuinka paljon musiikkiterapiaa käsitteleviä/sisältäviä televisio-ohjelmia kyseisellä aikavälillä on? Millaisia ohjelmia musiikkiterapiasta on tehty? Minkälaisien ohjelmien yhteydessä musiikkiterapiaa käsitellään? Minkälaisia musiikkiterapia-alan kehittymiseen viittaavia ilmiöitä ja/tai teemoja ohjelmista nousee? Tuloksina näkyviksi tulivat musiikkiterapian mediahistoriallinen kehitys Suomessa, musiikkiterapian uutisointi ja median yleinen kiinnostus musiikkiterapiaa kohtaan, sekä erilaisten musiikkiterapiaan liittyvien teemojen löytyminen aineistosta. Tulokset on jaoteltu musiikkiterapian kehitykseen televisio-ohjelmien valossa, yleisvaikutelmaan sekä merkittäviin tapahtumiin ohjelmasisällöissä musiikkiterapian viitekehyksessä. Tutkimus sisältää lainauksia ohjelmista, aineiston kronologiset tapahtumat musiikkiterapiassa median esittämänä sekä kuvioina musiikkiterapiaa sisältävien ohjelmaosuuksien ajalliset kestot koko aineistosta.	
Asiasanat – Keywords Musiikkiterapia, musiikkiterapiaohjelmat, televisio, Yleisradion televisio-ohjelmat	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopisto, Musiikin laitos	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 TUTKIMUSASETELMA	5
2.1 Musiikkiterapiasta	5
2.2 Televisio-ohjelmista	6
3 AINEISTO	9
3.1 Esikarsinta ja aineiston rajausta	11
3.2 Katselupäiväkirjasta	13
4 AINEISTON ANALYYSI	17
4.1 Menetelmä	18
4.2 Katselupäiväkirjan kolme näkökulmaa	19
5 TULOKSET	21
5.1 Musiikkiterapian kehittyminen TV-taltiointien valossa	22
5.2 Ohjelmien yleisvaikutelmasta	24
5.3 Ohjelmien teemoista	28
5.4 Tapahtumia aikajärjestyksessä	29
5.5 Aineistojen ohjelmaketot	32
6 AINEISTOLAINAUKSET	40
6.1 Ohjelma vuodelta 1967, Paul Nordoffin haastattelu	40
6.2 Ohjelma vuodelta 1977, Musiikkiterapia	43
6.3 Ohjelma vuodelta 1980, Nämä kuvat	45
6.4 Ohjelma vuodelta 1994, En osaa, mutta haluan oppia	46
6.5 Ohjelma vuodelta 2002, Solarplexus	46
6.6 Ohjelma vuodelta 2006, Luovaa terapiaa: parantava musiikki	48
7 POHDINTA	49
7.1 Tutkimuksen luotettavuus	50
7.2 Jatkotutkimus	52
LÄHTEET	53
LIITTEET	55
Liite 1 Yle tutkijapalvelut	55
Liite 2 Aineisto aikajärjestyksessä	57
Liite 3 Lisähaun aineisto	68

1 JOHDANTO

Yleisradio (myöh. YLE) tuottaa ohjelmia kaikille yleisryhmille ja myös pienet yleisöt huomioidaan. Esimerkkejä merkittävistä mutta suhteellisen pienten yleisöjen ohjelmistoista ovat esimerkiksi lastenohjelmat, kulttuuri-, tiede- ja opetusohjelmat sekä hartausohjelmat. (Ylen arvot). YLE:n toiminnan tavoitteena on valmistaa ja tuottaa suomalaisia ohjelmia. Kulttuurin suhteen toiminnan päämääränä on tukea, luoda ja kehittää kotimaista kulttuuria ja välittää sitä kaikkien saataville (perustuu Lakiin Yleisradio Oy:stä 2002). TV1 on uutis- ja ajankohtaiskanava ja TV2:den painopiste on lastenohjelmissa, kotimaisessa draamassa, urheilussa ja musiikkivihteessä.

Suomalaisen musiikkiterapian juuret julkisessa mielessä juontavat Kirkko ja Musiikki lehden julkaisuun vuodelta 1953–54, jolloin *musiikkiterapia* -sanaa käytettiin ensimmäisen kerran. Musiikkiterapian julkisuuden kasvu ja kehittyminen liittyvät Nikkilän sairaalaan ja Petri Lehikoiseen. Petri Lehikoinen kertoi kuulleensa musiikkiterapiasta ensimmäisen kerran Nikkilän sairaalassa ylihoitaja Enni Unkilalta luokanopettajan harjoitteluun kuuluvalla opintokäynnillä. Vuosi oli 1962. Opintojensa edetessä Petri kirjoitteli artikkeleita musiikkiterapiasta lehtiin mm. Englannista toimiessaan Horton Hospitalissa musiikkiterapeutin hoitoapulaisena 1964. (Kaskinen, 2003, 72.)

Musiikkiterapian professori Paul Nordoff vieraili Suomessa syksyllä 1967. Yleisradio taltioi vierailusta lyhyen haastattelun. Musiikkiterapia mainittiin Suomen televisiossa nähtävästi ensimmäistä kertaa. Musiikkiterapia-alan julkinen esiintyminen Suomalaisin voimin oli aivan tuon ajan kynnyksellä: 26.3.1969 Yleisradio näytti kanavallaan reportaasin kehitysvammaisista Nenovisio ohjelmassa. Reportaasissa haastateltu Kivi Lydecken sivuaa taideterapioita ja niiden merkityksiä vedoten kaikkien oikeuksiin nauttia tunteista, taiteesta ja musiikista. Reportaasissa kehitysvammaisten potilasryhmä musisoi musiikkiterapiassa. Jokivarren kansakoulu, Moision sairaala ja Rinnekoti pääsivät esille 1971 ohjelmassa jonka nimi oli Musiikkiterapia. Televisiohistoria musiikkiterapia-alalla oli syntynyt.

Tässä tutkimuksessa käsitellään Suomen Yleisradion televisiokanavilla esitettyjä ohjelmia. Tutkimus on sisällönanalyysi musiikkiterapiaa käsittelevistä televisio-ohjelmista. Tämä laadullinen tutkimus sivuaa samalla mediatutkimusta, jossa aineisto toimii Raymond Williamsin käsitteen ”kontekstuaalinen klusteri” tavoin (Ridell, Väliaho 2006: Mediatutkimus käsitteiden kudelmana, Teoksessa Mediaa käsittämässä, 2006, 8). Aineiston monimuotoisuus ja sen mahdollinen yhdisteleminen eri aikakausien toimintoihin sekä median kiinnostus musiikkiterapiaan kulloisenakin aikana luovat klusterin, jota tässä työssä tarkastellaan. Käsitteiden metodologiseen ymmärtämistapaan kytkeytyy oleellisella tavalla tutkijan oma positio ja erityisesti sen intressisyyden tunnistaminen (Ridell, Väliaho 2006, 10.)

Opinnäytetyö on katsaus musiikkiterapiaa käsitteleviin televisio-ohjelmiin Suomessa neljänkymmenen vuoden ajalta. Työn tarkoituksena on havainnoida musiikkiterapiaa käsitteleviä televisio-ohjelmia 1960-luvun loppupuolelta 2000-luvun lopulle. Televisio-ohjelmien havainnointi käsittää useita katselukertoja jokaisesta ohjelmasta, niihin liittyviä muistiinpanoja sekä luokittelua teemoittain. Teemoista nousee musiikkiterapian kannalta erilaisia sisältöjä, kuten koulutuksen kehittyminen, erilaisten apuvälineiden ja asiakasryhmien mukaantulo eri aikakausina, sekä televisiomedian yleinen kiinnostus musiikkiterapia-alaa kohtaan. Tutkimukseen kuuluvan materiaalin olen saanut katsottavaksi Yleisradion arkistoista. Tämän tutkimuksen valmistumisajankohtana Suomen Yleisradio juhli 50-vuotistaivaltaan; televisiouutislähetykset alkoivat 1.9.1959. Pro gradu tutkielmani aineistossa olevien televisio-ohjelmien historiallinen aika kattaa musiikkiterapian uutisointien osalta neljänkymmenen vuoden aikajakson. Uutisointien lisäksi aineistossa on ajankohtaisia ohjelmia, haastatteluita ja musiikkiterapiaa esitteleviä ohjelmia.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tämä on aineistolähtöinen tutkimus, jossa tarkastellaan ensisijaisesti aineistojen sisältöjä. Tutkimuksen aineiston muodostavat valmiit, Yleisradion tuottamat televisio-ohjelmat. Työn alussa tutkimusongelman fokus oli erilaisten aineistosta mahdollisesti löytyvien teemojen ja niihin liittyvien sisältöjen etsimisessä. Tutkimusta ohjaava työ-otsikko oli: Retrospektiivi musiikkiterapiaa käsittelevistä televisio-ohjelmista vuosilta 1967–2007. Työ-otsikon *retrospektiivi* kuljetti tutkimusta tarkastelemaan sisällöltään vanhaa, jo aiemmin ollutta materiaalia, retroa. Koko materiaalin tarkastelu veti huomion pois pelkästä historian viitekehuksesta ja toi fokuksen enemmän ilmiöiden ja eri teemojen löytymiseen. Musiikkiterapia-alalle tärkeiden ilmiöiden löytäminen ja niiden havainnoiminen, sekä kirjaaminen muovasivat lopulta esiin varsinaiset tutkimuskysymykset. Tutkimusasetelman ilmiöt joita tässä työssä lähdettiin etsimään, olivat sekä laadullisia että määrällisiä.

1. Kuinka paljon musiikkiterapiaa käsitteleviä/sisältäviä televisio-ohjelmia tutkimuksen aikavälille on olemassa?
2. Millaisia ohjelmia musiikkiterapiasta on tehty?
3. Minkälaisen ohjelmien yhteydessä musiikkiterapiaa käsitellään?
4. Minkälaisia musiikkiterapia-alan kehittymiseen viittaavia ilmiöitä ja/tai teemoja ohjelmista nousee?

2.1 Musiikkiterapiasta

Podolskyn (1954) mukaan musiikkia on kaikissa kulttuureissa käytetty sairauksien parantamiseen, pahojen henkien karkottamiseen yms. tarkoituksiin. Musiikkiin on yhdistetty parantavia voimia ja sillä on ollut keskeinen asema ihmisen ja pyhän välisissä suhteissa. (Lehtonen 2007, 36.)

Musiikkiterapia on pätevän musiikkiterapeutin käyttämää musiikin ja/tai sen elementtien (sointiväri, rytmi, melodia ja harmonia) hyödyntämistä yksilöasiakkaan tai terapiaryhmän prosessissa, jossa tarkoituksena on helpottaa ja edistää kommunikaatiota,

kanssakäymistä, oppimista, liikettä, ilmaisua, jäsentämistä ja muiden terapeuttisten tavoitteiden saavuttamista fyysisten, emotionaalisten, henkisten, sosiaalisten ja kognitiivisten tarpeiden kohtaamiseksi. Musiikkiterapian päämääränä on kehittää yksilön mahdollisuuksia ja/tai vahvistaa toimintakykyä, jolla hän ennaltaehkäisyn, kuntoutuksen ja hoidon kautta voisi saavuttaa paremman yhteyden ja tasapainon sisäisesti ja/tai ihmissuhteissa ja sen seurauksena parantaa elämänlaatua. (World Federation of Music Therapy, 1996; Wigram et al., 2002.)

Musiikkiterapia on kuntoutus- ja hoitomuoto, jossa musiikin eri elementtejä (rytmi, harmonia, melodia, äänensävy, dynamiikka jne.) käytetään vuorovaikutuksen keskeisenä välineenä yksilöllisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Musiikkiterapia voi olla yksilö- tai ryhmäterapiaa. Musiikkiterapiaa käytetään sekä kokonaishoidon osana muiden hoitomuotojen rinnalla että pääasiallisena hoitomuotona. Musiikkiterapialla voidaan saavuttaa myönteisiä tuloksia sekä fyysisten että psyykkisten oireiden ja sairauksien hoidossa. Musiikkiterapia soveltuu lapsille, nuorille, aikuisille ja vanhuksille. (Ala-Ruona, Saukko, Tarkki, 2009.) Suomessa musiikkiterapian systemaattinen käyttö alkoi 1960-luvulla. Ensimmäiset koulutukset käynnistyivät 1970-luvun alussa ja Suomen musiikkiterapiayhdistys perustettiin 1973. Musiikkiterapian perinteisiä sovellusalueita ovat psykiatria ja kehitysvammaisten kuntoutus. Uudempia käyttöalueita ovat esimerkiksi kommunikaatiohäiriöt, neurologiset ongelmat, päihteisiin, työuupumukseen ja kipuun liittyvät ongelmat. (<http://www.musiikkiterapia.fi>)

2.2 Televisio-ohjelmista

Televisiosta on muodostunut miltei erottamaton osa monien ihmisten arkea. Se on kuin perheenjäsen ja joillekin yksilöille suhtautuminen siihen on dogmaattista, pyhää. Tämä nykyajan alttari tai yksinäisen kaveri tuottaa koteihin ohjelmia loppumattomana virtana. Ohjelmien lajityypit ovat pääsääntöisesti faktaa ja fiktiota. Brittiläinen kulttuurintutkija Raymond Williams toteaa, että television ohjelmamuodot sulattivat alussa itseensä ilmaisumuotoja, käytäntöjä ja rakenteita monilta eri alueilta. Niinpä esim. television uutiset eivät syntyneet tyhjästä, vaan niiden taustalla ja vaikuttimena oli lehdistön ja myös radion uutisten pitkä historia. Television ohjelmamuodot ovat siis historiallisesti sekoituksia, hybridejä, joissa yhdistyy vaikutteita monista aikaisemmista mediamuodoista. (Wiio 2007, 116-118). TV-ohjelmiston perinteisten jakojen

merkitykset saattavat muuttua jos niitä tarkastellaan katsojakokemusten kautta: vaikka ohjelmat ilmoittaisivat olevansa viihdettä, osa katsojista saattaa kokea ne poliittisena rienauksena tai katsojien pilkkaamisena. Monet nk. Reporadion viihteellisistä ohjelmista saivat aikaan juuri tällaisen reaktion. (Wiio 2007, 121.)

Vuosi 1967 on merkittävä televisiotoiminnan vaiheisiin liittyen. Reporadion aikana (Eino S. Repo, Yleisradion johtaja 1965–1968), marraskuussa 1967 hallintoneuvosto hyväksyi *Yleisradion ohjelmatoiminnan säännösten* (OTS). Säännöstö edellytti puolueettomuutta ohjelmien teossa. Ohjelmien tuli perustua oikeisiin tietoihin ja tosiasioihin. Niissä ei saanut tarjota jotain tiettyä maailmankatsomusta. Ohjelmissa tuli tarkastella kriittisestikin yhteiskuntaa, mutta kuitenkin kaupallisista tai puoluepoliittisista intresseistä irrallaan. (Viljakainen, 2004, 119.) Vuonna 1967 Yleisradioon perustettiin tv-ohjelmien koordinoitua varten erityinen koordinaatiotoimikunta. Ohjelmatarjonta lisääntyi huikasti 1980 luvulla, ja sen seurauksena ohjelmien sisältöjen kriteerit tippuivat. Myös kynnys tulla ohjelmiin haastateltavaksi madaltui, eikä televisio ollut sen kaltainen foorumi, jota olisi pitänyt ”kumartaa”. (Wiio 2007) Televisio oli vahva poliittinen väline. Televisio joutui poliittisen reviiiritaistelun johteeksi 1960 luvulla, kun sen kasvava merkitys äänestäjien ajankäytössä huomattiin. (Viljakainen, 2004, 110.)

Iikka Taavitsainen kertoo tutkimuksessaan *Television musiikkiohjelmat vuosina 1958–1972, Televisio määrällisenä sivistäjänä* seuraavaa: ”Huomattavaa on, että televisiota katsottiin aikaisemmin huomattavasti intensiivisemmin kuin nykyään: televisiosta seurattiin kaikkea, mitä tarjolla oli. Vuosien varrella ohjelmia on opittu valikoimaan pakostakin, sillä aika ei riitä kaiken seuraamiseen. Tämä on hyvä muistaa pohdittaessa, millaisia vaikutuksia esimerkiksi musiikki- ja opetusohjelmilla ensimmäisten vuosikymmenten aikana oli” (Taavitsainen, 2008, 20).

Miksi televisio on median välineenä tärkeä? Mihin kuvan lumo ja teho perustuvat? Mitään yleisesti hyväksytyjä selitysmalleja ei kuvan tenholle ole keksitty, mutta oletuksia on lukuisia. Jokainen näkevä ihminen saa valtaosan päivittäisestä informaatiostaan silmien kautta. Visuaalinen ärsykevirta jatkuu käytännössä keskeytyksettä koko valveillaolon ajan. Kuvallista materiaalia ehtii rekisteröityä aivoihimme lukematon määrä. (Hietala 2007, 123).

Mitä katsojassa tapahtuu televisiota katsoessa? Williams esitti vuonna 1974 tunnetun teesinsä televisiosta kuvien ja äänien ”virtana” (flow), joka etenee samanlaisena pitkin iltaa ja josta on vaikea irrottautua. John Ellis täydensi Williamsin teoriaa esittämällä, että television ilmaisukielen perusyksikkönä voidaan pitää segmenttiä, noin 10 sekunnista 5 minuuttiin kestävää itsenäistä draamallista kokonaisuutta, kuten esim. tv-mainos tai yksittäinen uutinen. (Hietala 2007, 89). Tämä segmenttijaatus selittää flow ajatusta. Mikäli katsoja on pitkään tämän ”virran” vietävänä, saattaa pian mennä sormi suuhun. Beverle Houston esitti tälle psykoanalyttisen perustelun: kuvaruudun loputon virta aktivoi katsojassa esioidipaalisia, oraalisia prosesseja: ”Tekstin päättymättömässä virrassaan (televisio) viittaa ensimmäiseen ravinnon virtaan äidin kehosta, jolloin heräävä seksuaalivietti on vielä läheisesti sidoksissa - - syömisen elintärkeään pakottavuuteen.” (Hietala 2007, 90.) Elävällä kuvalla ja äänellä on ainutlaatuinen kyky koskettaa meitä emotionaalisesti. Kaikenlaiset tekstit - ja ylipäänsä kaikki havainto ja kokeminen - vetoavat vaihtelevin intensiteetein sekä tunteeseen että älyyn.

3 AINEISTO

Aineiston alkuanalyysivaiheeseen liittyy esiyymmärrys tutkittavasta aineistosta ja tutkijan oma positio. Olen ammatiltani yrittäjä: musiikkiterapeutti, muusikko, sosionomi ja juontaja/näyttelijä. Olin tutkimuksen tekoaikana TV2:n lastenohjelmien Kupletti ohjelman juontaja. Kupletti oli 5-6 -luokkalaisten musiikkivisailu. Kuplettia aiemmin juonsin Hetkinen-ohjelmaa yhden kauden, toimin kapellimestarina Visiitti-viihdeohjelmassa sekä näyttelijänä kotimaisissa tv-sarjoissa kuten Metsolat ja Hovimäki. Yrittäjänä teen musiikkiterapiatyötä, ääni ja mediatalennetyötä (mm. Melkein Mestari lastenohjelman musiikki) sekä erilaisia ohjelmansuorituksia. Televisio- sekä musiikkiterapia-alan tuntemus toimivat analyttisenä faktorina tutkittavaan aineistoon.

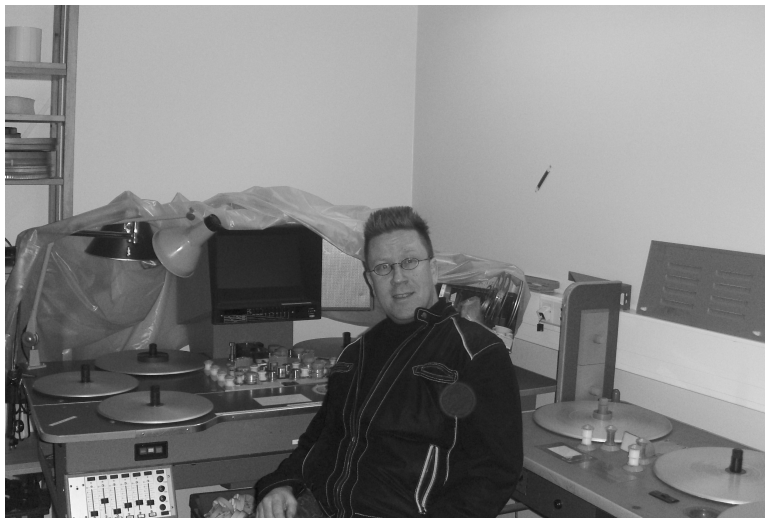
Musiikkiterapeutina kiinnostuin musiikkiterapiaa käsittelevistä televisio-ohjelmista. Onko sellaisia ohjelmia olemassa? Mistä ohjelmia löytyy? Muutamien tuloksettomien kirjastokäyntien ja internethakujen jälkeen aloitin aineiston keräämisen kyselyllä Yleisradion TV2:den Tohlopin arkistosta. Tutkimusaineistoksi valitsin Yleisradion valmiita, musiikkiterapiaa käsitteleviä ohjelmia. Hakumenettelyiden ja esikarsinnan sekä varsinaisen katsottavaksi päätetyn aineiston selvittyä toimitin arkistopalveluille ohjelmista aineistonvarauspyynnön.

Sain musiikkiterapiaa käsitteleviä televisio-ohjelmia katsottavaksi YLE:n arkiston minulle toimittamissa ohjelmaerissä. Osa ohjelmista tuotettiin katsottavakseni Helsingistä, osa löytyi Tampereelta. Katsoin aineistoa eri vuosikymmenten välillä arkistopalveluiden toimittamien erien mukaan. Tässä ei ollut kyse kronologiasta, tai mistään tutkijan laatimasta järjestyksestä, vaan ohjelmien formaattien ja luvanvaraisuuksien vaatimasta järjestyksestä sekä saatavuudesta.

Ohjelmat olivat eri formaateissa, johtuen aineistoni melko pitkästä aikajänteestä. Formaatteja oli yhden tuuman nauhoilla, beta-nauhoilla ja filmillä. Osa ohjelmamateriaalista oli ulkopuolisten tuotantoyhtiöiden aineistoa eikä YLE:llä ollut oikeutta tekijänoikeudellisista syistä tehdä niistä VHS-kopioita. Yhden tuuman nauhoja, filmiä ja beta-nauhoja oli mahdollista katsoa Tohlopin (YLE TV2) arkistossa.

Filmin katselu riippui filmin kunnosta ja sen laadusta: filmi saattoi vaatia kunnostuksen yms. Valmiiksi VHS-kaseteilla olevat ohjelmat sain kotilainaan katsottavaksi. Arkistopalvelu ei ryhtynyt siirtämään eri formaatteja VHS-nauhoille, joten kaikki alueuutiset (pääosin beta-nauhoilla) sekä varhaisemmat materiaalit katsoin Tohlopissa.

Aineistojen katseluun kului noin 350 tuntia. Arkistonhoitaja Irmeli Skogberg (nappasi alla olevan kuvan 23.9.2008) avusti nauhojen katselukuntoon laitossa ja Tohlopin katseluhuoneiden käytössä.

Kuva 1 Tutkija YLE TV 2:den arkistossa

3.1 Esikarsinta ja aineiston rajaus

Hakupyynnö Ylen tutkijapalveluihin musiikkiterapiaa sisältävistä televisio-ohjelmista oli seuraavanlainen:

Hakulauseke *musiikkiterapia or musiikkikasvatus or musiikkipeda* or ((kimmo adj lehtonen) or (jaakko adj erkkilä) or (esa adj ala-ruona))*

Päähakutermin tuottamat osumat toivat esiin kaikki ohjelmat, jotka sisälsivät *musiikkiterapia* – sanan. Musiikkiterapia-alan ammattilaisista valitsin hakusanojen joukkoon henkilöhakuna Jaakko Erkkilän, Esa Ala-Ruonan ja Kimmo Lehtosen siksi, että tutkijana halusin kokeilla mitä osumia henkilöhaku tuottaa varsinaisen hakusanan lisänä. Arkistonhoitaja Pekka Kauranen toteutti laaditun hakulausekkeen avulla ohjelmien haun. Haun tulos oli tutkimuksen kannalta hyvä: 196 ohjelmaa vuosille 1967–2007. Aineistoon tuli päähakutermin mukana myös paljon musiikkikasvatuksen ja musiikkipedagogiikan ohjelmia sekä jonkin verran musiikkileikkikouluohjelmia. Hakulausekkeen sanat musiikkikasvatus ja musiikkipedagogiikka tulivat mukaan esiolettamuksena siitä, että näiden aihepiirien televisio-ohjelmat sisältäisivät musiikkiterapiaa ohjelmasisällöissään. Saatu tulos ja erityisesti ohjelmien määrä oli riittävä, kaikille tutkimuksen vuosikymmenille löytyi ohjelmia.

Ohjelmien mukana tuli jokaisesta ohjelmasta Yleisradion laatima arkistointituloste. Näiden tulosteiden antaman tiedon mukaan kaikkien 196 ohjelman ohjelmatiedot tarkasteltiin ja luettiin ensin. Tämän tarkasteluvaiheen perusteella tehtiin esikarsinta, jossa rajattiin ohjelmia pois tutkimuksesta. Lopulliseen aineistoon valittiin 39 ohjelmaa, jotka katsottiin. Katsotuista ohjelmista vain yksi ei tullut mukaan lopulliseen aineistoon. Ohjelman esitiedoista poiketen ohjelmassa ei käsitelty musiikkiterapiaa lainkaan. Televisio-ohjelmat jakautuivat kaikille neljälle vuosikymmenelle, esiintyvyys huomioonottaen; 1960 ja 1970 luvuille löytyi kaksi ohjelmaa/vuosikymmen, muilla vuosikymmenillä ohjelmatarjonta kasvoi määrällisesti tasaisesti.

Musiikkipedagogiikan ja musiikkikasvatuksen ohjelmat rajattiin pois, jotta fokus säilyi musiikkiterapiassa. Hakumenettely tuotti myös muuta, tutkimukseen selkeästi kuulumatonta ohjelmamateriaalia kuten 19 kpl *keilaaja Kimmo Lehtosesta* kertovia urheilu-uutisia, lastentoimituksen *Olipa kerran...kolme noita-akkaa* – ohjelmia 7 kpl

(ohjelmissa musiikin teossa oli ollut mukana Sibelius-Akatemian musiikkikasvatus ja sen vuoksi haku osui ko. ohjelmiin), sekä arkistointitavoista johtuen samojen ohjelmien uusintoja. Esiolettamus musiikkikasvatuksen ja musiikkipedagogiikan yhteyksistä musiikkiterapiaa käsitteleviin televisio-ohjelmiin tuli muutamista em. alojen tutkimuksista, joissa oli musiikkiterapiaa käsitteleviä osuuksia. Esimerkkinä näistä Eeva Turusen pro gradu tutkielma vuodelta 2009; *Kohti terapeutista musiikkikasvatusta* (Turunen 2009) ja Liisa-Maria Lilja-Viherlammen väitöskirja ”*Minunkin sisällä soi!*” – *musiikin ja sen parissa toimimisen terapeutisia merkityksiä ja mahdollisuuksia musiikkikasvatuksessa*. (Lilja-Viherlampi 2007). Näiden tutkimusten perusteella oli oletettavaa että myös TV -media olisi tehnyt musiikkiterapiaa käsitteleviä eri alojen yhteyksiä käsitteleviä ohjelmia. Ohjelmatietojen tarkastelussa kyseisiä ohjelmia ei kuitenkaan löytynyt.

Tutkimuksen loppuvaiheessa laajensin hakua käsittämään musiikkiterapiaa ja aivotutkimusta käsitteleviä ohjelmia. Laajennettu haku toteutettiin siitä syystä, että aivotutkimuspuolen musiikkiterapiaan liittyviä ohjelmia ei aineistoon juuri tullut, eikä tästä asiasta liiemmin ohjelmissa mainittu. Katsotuissa ohjelmissa vain yksi käsitteli musiikkiterapian yhteyksiä aivotutkimuksissa. Lisähakuun tehtiin henkilöhakupyyntö YLE arkistolle hakurajauksena: *Musiikkiterapiaa käsittelevät TV-ohjelmat vuosina 1967–2007* seuraavista henkilöistä: *Mari Tervaniemi, Risto Näätänen, Minna Huotilainen, Teppo Särkämö, Hannu Naukkarinen*. Arkistopalveluista informaatikko Jyrki Halonen toteutti haun tutkimuksen aiempaan tapaan liittyen.

Musiikkiin viittaavia aivotutkimuksista tehtyjä ohjelmia löytyi 19 kpl vuosien 1995–2007 väliseltä ajanjaksolta. Ohjelmatietojen perusteella valittiin kuusi ohjelmaa katsottavaksi huhtikuussa 2009. Näiden ohjelmien tarkastelussa ilmeni, että mielenkiintoisesta ja tärkeästä aiheesta huolimatta selkeää musiikkiterapiaan liittyvää toimintaa tai mainintaa ei näissä ohjelmissa ollut. Viittauksia yhteistyöhön ja erilaisiin hoitosovelluksiin, kuten musiikkipsykoterapiaan oli muutamassa lauseessa kuudessa katsotussa ohjelmassa. Tästä lisähakumenettelystä ei tutkimusaineistoon lisämateriaalia tullut. Huomattavaa on kuitenkin se, että aivotutkimusta ja musiikkia käsitteleviä tv-ohjelmia on olemassa, varsinkin 2000-luvulta.

3.2 Katselupäiväkirjasta

Valitsin aineiston katseluun kolmen eri katselukerran käytännön.

Ensimmäisellä katselukerralla kiinnitin huomiota ohjelmissa esiintyviin musiikkiterapian ammattiin liittyviin seikkoihin. Katsojana ja havainnoijana kiinnostivat musiikkiterapia-alaan liittyvät uudet ajattelutavat, uudet laitteet/välineet ja musiikkiterapian koulutuksen kehittyminen.

Toisella katselukerralla kiinnitin huomiota tv ohjelman tekotapaan. Missä asiayhteydessä musiikkiterapiaa käsitellään? Mihin TV-ohjelmakategoriaan ohjelma kuuluu? Minkälainen on ohjelman yleisvaikutelma (minkälaisissa lavasteissa, studiossa jne. ohjelma on tehty?)

Kolmas katselukerta oli Role play – eli eläytymismenetelmällä (Eskola, 1997) toteutettu. Katsoin ohjelman ”kadunmiehen silmällä”. Tämän katselukerran funktiona oli tuottaa niitä havaintoja, joita kahden aiemman katselukerran aikana en ammatillisista syistä ollut huomannut (esim. pieniä yksityiskohtia, ilmeitä, eleitä, asuja, tunnelmaa).

Päiväkirjan toteutus tapahtui kannettavaa tietokonetta käyttäen sekä vihkomuistiinpanoilla. Katsottavaksi saatujen ohjelmien sattumanvaraisen aikajärjestyksen vuoksi liitin melko varhaisessa vaiheessa katselukertoihin kolmikerroksista informaatiota. Muistiinpanot kehittyivät ensimmäisistä ohjelmien katseluista alkaen. Katselupäiväkirjan tyyli oli ensin pelkistetty ja nopea. Katsoin enemmän ja kirjoitin vain muutamia kommentteja. Seuraavalla katselukerralla päiväkirjamerkinnot laajenivat yleisistä huomioista yksittäisiin. Alussa merkitsin katselun ajankohdan, ohjelman nimen, ensiesityksen ja kokonaisuuden. Havainnointien rungoksi laadin kolme apuotsikkoa. Nämä kolme otsikkoa olivat: *uusi asia*, *yleisvaikutelma* ja *merkityksellinen asia*.

- *Uusi asia* oli ohjelmien katseluiden karttuessa sellainen musiikkiterapiaan liittyvä seikka, jota ei ollut aiemmin ohjelmissa mainittu, esim. musiikkiterapiassa käytettävä apuväline tai – laite (esim. FA-tuoli) tai jokin musiikkiterapian malleista (esim. toiminnallinen musiikkiterapia, kuvionuotit).

- *Yleisvaikutelma* kuvasi ohjelman ulkoasua ja mahdollisesti ohjelmasta välittyvää tunnelmaa. TV-tekniikan käyttö, kuten kamerat ja studioiden tai kuvauspaikkojen hyödyntäminen jne. kiinnostivat. Tämä kohta edesauttoi ohjelmien muistamisessa ja perustui hyvin subjektiiviseen kokemukseen.
- *Merkityksellinen asia:* sellainen seikka joka musiikkiterapeutin ammatista katsoen oli ylittänyt median uutiskynnyksen tai oli muutoin musiikkiterapia-alalle tärkeä kuten. koulutuksen alkaminen Jyväskylän yliopistossa, jokin kliiniseen käytäntöön liittyvä argumentti tai vastaava.

Katselupäiväkirjan kehittyminen. Alla olevassa esimerkissä kolme apuotsikkoa on jo käytössä. Aineiston simultaani kirjaaminen tuntui ensin hankalalta, mutta nauhoja kelaamalla sekä pysäyttämällä tarpeen tullen pystyi oleellisen kirjaamaan ylös.

23.8.2008 Tohloppi klo12:11	
Luovaa terapiaa: parantava musiikki, Taideterapia	(28'57)
Ohjelmassa haast. Heikki Lempiäinen ja asiakas, Päivi Jordan-Kilkki ja lapsiasiakas, Jaakko Erkkilä ja Esa Ala-Ruona.	
<i>Uusi asia:</i> Ohjelmassa sanottua: ”Musiikkiterapia voi olla erittäin vaikeasti psyykkisesti sairastuneen henkilön ainoa keino saada häneen edes jonkinlainen yhteys!” (Erkkilä)	
<i>Yleisvaikutelma:</i> Varsinainen musiikkiterapiaa käsittelevä ohjelma: ohjelmassa kerrotaan mistä musiikkiterapiasta on kysymys; mitä esitietoja/-taitoja tarvitaan, kenelle sopii, kenelle ei sovi.	
<i>Merkityksellinen asia:</i> ”Täytyy olla oma ymmärrys omasta käyttäytymisestäään ja omista tunteistaan, jotta voi tehdä tätä työtä, ettei sotkeennu liikaa toisen ajatuksiin ja tunteisiin.”. (Jordan-Kilkki)	

Kuvio 1 Esimerkki katselupäiväkirjasta I

Seuraavassa esimerkissä lisäsin huomioita sekä informaatiota, kuten YLE:n arkistointinumeron mahdollista jatkotutkimusta helpottamaan. Tein tietokannan, johon laadin otsakkeet valmiiksi kirjaamista varten. Tämä nopeutti työtä ja antoi vielä enemmän aikaa itse aineiston havainnointiin. Katselupäiväkirjan tyyli kehittyi koko ajan. Kuvailin ohjelmien yleisilmettä tarkemmin. Lisäsin erilaisia reunahuomautuksia ohjelmista myöhempää ja tarkempaa kirjausta varten.

Joidenkin ohjelmien kohdalla litteroin tutkimuksen kannalta merkittävän haastattelun. Litteroiduissa haastatteluissa käsiteltiin musiikkiterapian eri menetelmiä, määritelmiä

tai malleja. Merkittäviksi katsomani litteroidut haastattelut olivat musiikkiterapian mediahistorian mukaan alkutaipaleen haastatteluja sekä alaan vaikuttaneiden henkilöiden, kuten Petri Lehikoisen haastattelu.

25.9.2008 Tohloppi klo 10:00

Euroopan vuoksi: Jailhouse Rock, 30.3.2004 (29'25)

Norjan naisvankilan musiikkiterapiasta; Musiikkiterapeutti Venja Ruud Nilsen.

Uusi asia: Rock ja vanhemmat naisvangit: bänditoimintaa 40 + vangeille.

Yleisvaikutelma: Koskettava ja aito. Naisvangit soittavat ja kertovat musiikin merkityksestä. Kuvattu pääosin vankilan treenikämpässä. Bändi vie kohti vapautta. Voimaannuttava, tukea antava; ohjelmasta jää käsitys musiikin voimasta, kyyneleitä, hymyä. Ohjelman lopulla kaksi naista on vastassa vankilasta vapautuvaa noin 50 v naista, joka on ollut mukana ohjelman kuvauksissa. Vastassa olevat naiset soittavat vapputorvia ja ampuvat ilotulitteita samalla kun vanki saapuu vankilan ovesta kitarabägi selässään ja vahvari kädessä. Musiikkiterapian merkitys vapautuvalle vangille on ilmeinen; soittoharrastus jatkuu siviilissä.

Merkityksellinen asia: Musiikkiterapia osana vankeinhoitoa. Terapeutti hallitsee hyvin ison bändin treenit: 4-5 gtr, 2 bass, 2 dr + useita laulajia yhtä aikaa.

Kuvio 2 esimerkki katselupäiväkirjasta II

Tässä tarkemassa kirjoitusvaiheessa liitin jälkikäteen katselupäiväkirjaan alkuperäisistä Yleisradion ohjelmatulosteista kuvio 3:n mukaiset arkistointitunnukset tuotantonumeroineen. Oman alkuvaiheen arkistointiin liittyvän kirjaamistavan hylkäsin kaksoisinformaation vuoksi turhana. Kirjaaminen tapahtui Tohlopin katseluhuoneissa katsottujen ohjelmien kohdalla kaksinkertaisena: katseluhuone oli varattu vain tietyn ajan sovittuina päiviä, joten lopullinen kirjaaminen tapahtui kotona.

Katselupäiväkirja toteutui katsotun ohjelman formaatin mukaisesti eri tavoin. Filmien, yhden tuuman nauhojen, sekä muutamien beta-nauhojen katselut olivat sellaisissa katseluhuoneissa, joissa ei ollut tarkoituksenmukaista käyttää kirjaamiseen kannettavaa tietokonetta, vaan oli käytännöllisempään käyttää kynää ja paperia. Käsinkirjoitetut muistiinpanot sisälsivät samat informaatiot. Muutama pitkä litterointi on tehty pöydän kulmalla play, pause sekä kelausnappuloita ja kynää kädessä sujuvasti vaihtaen. Käsinkirjoitettujen muistiinpanojen siirtäminen tietokoneelle oli katselupäiväkirjan laatimisessa yksi työvaihe lisää.

30.9.2008 Tohloppi klo 12:57

KEST: 010'00
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20040325

ATKN: 283273

NIMI: LOUNAI-SUOMEN UUTISET. LOUNAI-SUOMEN ALUEUUTISET.
TUOT: 721-204-00
KNNO: 21D-05049 (010'00), 1DB-233267/2 (010'00)
KAYT: TV-oikeudet.

mus.terapiaosuuden kesto (0'26 ja 0'16 + 0'07)

Haastateltavina Sami Tynys ja Tarja Matikka

Uusi asia: Huumepotilaiden määrän kasvu on nähtävissä musiikkiterapian asiakkuuksissa.

Yleisvaikutelma: Perustietopaketti; rauhallinen, informatiivinen. Haastattelu on tehty sopivasti työympäristössä (sairaalan musiikkiterapiatiloissa), haastateltavat ovat asiansa äärellä ja osaavia. Ohjelmasta tulee selkeä dokumentaarinen yleisvaikutelma. Pitkäjänteisyys, ihmisyyys.

Merkityksellinen asia: Harjavallan sairaalan merkitys musiikkiterapiakentässä; 20 vuotta mus. terapiaa - musiikkiterapeuttien koulutus alkoi 1970 luvulla ja Harjavallan sairaala oli ensimmäisten joukossa luomassa musiikkiterapeutin työnkuvaa psykiatrisessa sairaalassa.

kuvio 3 Esimerkki katselupäiväkirjasta III

Yllä oleva katselupäiväkirjan esimerkki on tiivistetty, Tohlopissa katsotuista ohjelmista viimeisiä ohjelmia. Sain tutkimusaineistoni mukana jokaisesta ohjelmasta Yleisradion arkiston käyttämät ohjelmätiedot. Tutkimuksen liitetiedostona on koko tutkimusaineisto näillä arkistointitiedoilla mahdollisia jatkotutkimuksia silmällä pitäen. Tässä esimerkki ohjelmasta arkistointitiedoilla:

KEST: 200'45
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20060919

ATKN: 324995

NIMI: YKKÖSEN AAMU-TV.
TUOT: 493-506-00
KNNO: 1DB-183523 (100'00)
1DB-183524 (100'00)
1VH-57163 (240'00)

KAYT: TV-oikeudet. EV-materiaalin käyttöoikeudet vain uutis- ja ajankohtaistoiminnalla. Yleisönosasto-insertillä oikeudet vain Aamu-tv:n lähetyksessä.

kuvio 4 Yleisradion käyttämä arkistointitapa

4 AINEISTON ANALYYSI

Laadullinen tutkimus voidaan karkeasti ymmärtää aineiston ja analyysin muodon kuvaukseksi. Kysymyksessä on lähestymistapa, joka asettaa tulkinnan ja ymmärtämisen keskeiselle sijalle. Analyysiin tehtävänä on tiivistää aineisto ja sen jälkeen järjestää ja jäsentää se niin, ettei mitään olennaista jää pois, vaan informaatio kasvaa (Rajala, 2005.) Apon mukaan sisällönanalyysillä hahmotetaan suuret merkittävät rakenteet: tapahtumarakenne ja kertomusmaailman temaattiset rakenteet. (Apo, 1990.)

Sisällönanalyysissä aineistoa tarkastellaan eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien ja tiivistäen. Sisällönanalyysi on diskurssianalyysin tapaan tekstianalyysia, jossa tarkastellaan jo valmiiksi tekstimuotoisia tai sellaiseksi muutettuja aineistoja. Tutkittavat tekstit voivat olla melkein mitä vain: kirjoja, päiväkirjoja, haastatteluita, puheita ja keskusteluita. Sisällönanalyysin avulla pyritään muodostamaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus, joka kytkee tulokset ilmiön laajempaan kontekstiin ja aihetta koskeviin muihin tutkimustuloksiin. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 105.)

Sisällönanalyysin ohella puhutaan joskus myös sisällön erittelystä. Tuomen ja Sarajärven (2002, 107-108) mukaan sisällön erittelystä puhuttaessa tarkoitetaan kvantitatiivista dokumenttien analyysia, jossa kuvataan määrällisesti jotakin tekstin tai dokumentin sisältöä. Tutkimusongelmasta riippuen voidaan esimerkiksi laskea tiettyjen sanojen esiintymistiheyttä tietyissä dokumenteissa. Sisällönanalyysistä sen sijaan puhutaan, kun tarkoitetaan sanallista tekstin sisällön kuvailua. Sisällönanalyysillä voidaan siis tarkoittaa niin laadullista sisällönanalyysia kuin sisällön määrällistä erittelyä ja näitä molempia voidaan hyödyntää samaa aineistoa analysoidessa. Sisällönanalyysia voidaan jatkaa tuottamalla esimerkiksi sanallisesti kuvatusta aineistosta määrällisiä tuloksia. Tutkimusaineiston laadullisessa sisällönanalyysissä aineisto ensin pirstotaan pieniin osiin, käsitteellistetään ja lopuksi järjestetään uudelleen uudenlaiseksi kokonaisuudeksi. Sisällönanalyysi voidaan tehdä aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti tai teorialähtöisesti, erona on analyysin ja luokittelun perustuminen joko aineistoon tai valmiiseen teoreettiseen viitekehykseen. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 109-116; KvantiMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu] Tampere:

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja].
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/> Viitattu 22.10.2009.)

4.1 Menetelmä

Tutkimuksen analyysi on toteutettu laadullisen sisällönanalyysin tapaan: Valmiit musiikkiterapiaa käsittelevät televisio-ohjelmat muutettiin ensin katselupäiväkirjan avulla tekstimuotoon, josta sisällönanalyysin avulla muodostettiin tutkittavasta aineistosta tiivistetty kuvaus. Tiivistyksessä ja analyysin rakentuksessa ylläpidettiin koko prosessin ajan kolmen päällekkäisen informaatorakenteen tematiikkaa. Nämä tematiikat muodostavat analyysissä klusterin, jota voidaan tarkastella musiikkiterapian viitekehysessä.

Tätä viitekehystä on heijastettu

- 1) musiikkiterapia-alan kehittymisen historialliseen näkökulmaan,
- 2) yleisvaikutelmaan sekä
- 3) musiikkiterapia-alalle merkittäviin tapahtumiin televisiomedian kontekstissa esitettynä.

Katselupäiväkirjaan liittyy kolmen katselukerran tekniikka. Ohjelmat on katsottu kolmea eri näkökulmaa hyödyntäen ja yhdistelty katsomiskokemuksista saadut havainnot ensin teemoiksi. Teemojen tarkasteluissa saadut havainnot on tiivistetty ja ryhmitelty tuloksiin. Ryhmittelynä on käytetty uudelleen kolmen näkökulman pääotsakkeita.

Näkökulmien painopisteet vaihtelivat sen mukaan, minkä informaation ohjelmien tarkastelu kulloinkin antoi. Esimerkiksi paikallisuutisten inserttejä katsoessa ei tv-/mediatyöntekijän näkökulma aiheuttanut ohjelman sisällön tarkasteluun lisätietoa lopputulosta ajatellen, kun taas studiohaastattelujen seuraamisessa tutkijan oma positio televisiotyön tuntemuksesta auttoi havainnointien tekemisessä. Samoin tietoisesti valittu role play – menetelmä (”kadunmiehen silmin” katsottu) oli analyysivaiheessa tarkoitettu nimenomaan asettamaan vastakkaisuutta musiikkiterapeutin ammatillisuudelle. Sisällönanalyysissä kolmen eri näkökulman kautta saadut muistiinpanot ryhmiteltiin teemoihin.

Tutkimuksen analyysivaiheessa oli tarpeen laatia kuvioina ohjelmien ajallinen tarkastelu; ohjelmien kestot ja kestojen vaihtelevuus ohjelmien esiintyvyyden vertailuna. Tämä kuvioiden tarkastelu antoi katselupäiväkirjan teksteille lisäarvon sijoittamalla saatuja havaintoja ohjelmakategoriin konteksteihin. Tutkimuksessa katsottujen aineistojen (televisio-ohjelmien) lähdetiedot ja arkistointitunnukset ovat liitetiedostona aikajärjestyksessä tutkimuksen lopussa.

4.2 Katselupäiväkirjan kolme näkökulmaa

Katselupäiväkirjan muistiinpanojen kirjaamismenetelmäksi valittiin kolme näkökulmaa; *uusi asia*, *yleisvaikutelma* ja *merkityksellinen asia*. Nämä kolme näkökulmaa muodostivat tutkimuksen sisällönanalyysin pääotsakkeet, joista tulokset syntyivät. Aineiston analyysivaiheessa näkökulmien taustatematiikka noudatti seuraavaa muotoa:

- 1) musiikkiterapeuttinen näkökulma
- 2) tv- / mediatyöntekijän näkökulma
- 3) ”kadunmiehen” näkökulma

Referenssit näkökulmiin

- 1) tutkija on laaja-alaisen koulutuksen pätevimä musiikkiterapeutti (valmistunut 2007 PIRAMK, gradun tekohetkellä Jyväskylän Yliopistossa, musiikkiterapian maisterikurssilla). Kliinikkona musiikin terapeuttista käyttöä vuodesta 2002, yksilö- ja ryhmämuotoista musiikkiterapiaa vuodesta 2005.
- 2) tutkija on ollut näyttelijänä teattereissa vuodesta 1986, tehnyt radio ja tv-mainoksia vuodesta 1989 sekä ollut televisio-ohjelmissa näyttelijänä, haastateltavana, kapellimestarina, muusikkona ja juontajana vuodesta 1996
- 3) Role play - Eläytymismenetelmä tutkimusmetodina. Käänteinen roolileikki, jossa tutkija asettuu roolin taakse. Roolina: ”kadunmiehen silmin” katsottu televisio-ohjelma. Eläytymismenetelmässä tutkittava (tässä tapauksessa tutkija) johdatetaan mielikuvan avulla tiettyyn tilanteeseen (rooliin) ja häntä pyydetään kirjoittamaan ko. tilanteesta. (Eskola, J. 1997).

4.3 Teemoittelu

Katselupäiväkirjan muistiinpanot analysoitiin musiikkiterapian viitekehuksesta saatujen teemojen mukaan. Eri näkökulmat katselukerroilla tuottivat termistöä, joista teemat syntyivät. Katselukerroilla kiinnostivat termien esiintyvyys. Milloin musiikkiterapiaan liittyviä teemoja mainitaan ensimmäisen kerran? Milloin teemat sidotaan kliiniseen käytäntöön? Missä yhteydessä musiikkiterapia mainitaan? Analyysin pohjana olivat havainnot/huomiot näistä teemoista. Määrällistä tutkimusta ei teemoittelusta ole tehty.

Termistöä:

- luovuus
- vuorovaikutus
- asiakaslähtöisyys
- musiikkiterapian määritelmä
- musiikkiterapeuttinen menetelmä
- musiikkiterapian kehitys
- musiikkiterapian käyttö
- musiikkiterapian tavoite
- musiikkiterapeuttinen interventio
- pukeutuminen, käytös (teitittelyt, kohteliaisuudet)
- studiot, lavasteet, kameratyöskentely, äänitys
- yleiskuva

Tätä termistöä on liitetty tuloksien jaotteluun siten, että analyysistä tuli tiivis, muodoltaan kerronnallinen ja yhtenevä. Tarkastelun tavoitteena oli löytää mahdollisia eroja televisio-ohjelmien työtavoista; miten haastattelut on järjestetty, mihin kameratyöskentelyllä pyritään ja minkälaista puhekieltä ohjelmissa käytetään? Kadunmiehen silmällä tapahtunut tarkastelu liitti teemoja toisiinsa konfrontoivalla otteella: epäily jostain menetelmästä/metodista, joista ohjelmissa puhuttiin ja niiden toimivuudesta sai aikaan uuden katselukerran, jossa kadunmiehen silmin löydettyä havaintoa yritettiin varmentaa. Tuloksissa tämä näkyy enemmän pohdintaosuudessa.

5 TULOKSET

Tulosten tarkastelussa olen käyttänyt samaa kolmen näkökulman rakennetta kuin tutkimusaineiston tarkastelussa ja analyysissä. Tulokset on jaettu

1. musiikkiterapian kehitykseen (vrt. katselupäiväkirjan uusi asia),
2. yleisvaikutelmaan,
3. ja merkittäviin tapahtumiin ohjelmasisällöissä musiikkiterapian viitekehityksessä.

Lisäksi olen jaotellut tuloksiin ohjelmien erilaiset teemat sekä kuvioina ohjelmien ajalliset kestot. Tulosten kannalta on mielekästä tarkastella ensin löydettyjä ohjelmakategorioita.

Minkälaisiin ohjelmiin musiikkiterapian käsittely tutkimusaineistossa jakaantuu?

Eri ohjelmakategorioita:

- terveydenhoito-ohjelmat, kuten Akuutti ja Prisma
- uutiset; valtakunnan- ja paikallisuutiset
- ajankohtaisohjelmat, studiohaastattelut, kuten Kotimaan katsaus ja Ykkösen aamu-tv
- varsinaista aihepiiriä käsittelevät ohjelmat
- muut ohjelmat, kuten henkilökuvat ja yksittäiset ei kategorisoitavat ohjelmat

Näiden ohjelmakategorioiden kesken vallitsee jako, jossa musiikkiterapia esitetään terveydenhoidon osa-alueena ja uutisoitavana ilmiönä. Terveystoimintaa esittelevät ohjelmat ja pitkät musiikkiterapiaa esittelevät ohjelmat ovat painotukseltaan hoidollisen ja terapeuttisen termistön sekä musiikkiterapian esittelyn puolella. Uutisoinnit ja ajankohtaisohjelmat esittelevät musiikkiterapian innovaatioita, koulutuksen kehittymistä sekä henkilöiden saavutuksia. Ajankohtaisohjelmissä on lisäksi musiikkiterapian asiantuntijuuden käyttö tv-mediassa. Muut -kategorian ohjelmat tuovat musiikkiterapian lähemmäs arkea tai keskittyvät yhden asian esittämiseen.

5.1 Musiikkiterapian kehittyminen TV-taltiointien valossa

Seuraavassa tarkastellaan Suomalaisen musiikkiterapia-alan kehitystä suhteessa musiikkiterapian esiintyvyyteen televisio-ohjelmissa. Alan kehitys noudattaa televisioinneissa pitkälti musiikkiterapian yleistä kehitystä, josta Mirja Kaskinen kertoo kirjassa *Muistoissa Petri Lehikoinen* (Ala-Ruona et al., 2003).

Vuonna 1967 esitetään Yleisradion TV-kanavalla Paul Nordoffin haastattelu. Tämän haastattelun jälkeen on merkittävä aikakausi musiikkiterapian televisioinnissa: musiikkiterapia esitellään uutena hoitomuotona. Psykiatrinen hoitokäytäntö on ohjelmissa vahvasti mukana, psykiatrisissa sairaaloissa toteutetaan musiikkiterapiaa. Jokivarren kansakoulun, Moisioin sairaalan ja Rinnekodin toiminnoista kertovat insertit vuodelta 1971 kertovat oman aikakautensa hoitokäytänteitä ja musiikkiterapian merkityksiä niissä. Vuonna 1977 kuvataan ensimmäinen Suomen musiikkiterapiaa käsittelevä täyspitkä ohjelma. Ohjelmassa painopiste on musiikkiterapian laajassa esittämisessä television katsojille. Tämä ohjelma noudattaa Yleisradion lakiin perustuvaa, yleissivistävää linjaa.

Vuosien 1977–1987 aikana tehdään pitkiä, aihepiiriä käsitteleviä ohjelmia. Ajanjakso on merkittävä: ohjelma-aikaa on runsaasti ja asiasisällöt kattavia. Jyväskylän yliopistossa alkaa musiikkiterapiakoulutus 1984. Koulutuksen alkaminen huomioidaan uutisissa. Sitä seuraava kymmenen vuoden jakso sisältää tutkimusaineistossa vain kaksi pidempää musiikkiterapiaan keskittyvää ohjelmaa, joista Keisarinpeukalo, Kansantribuuni – ohjelma on makasiinityyppinen keskusteluohjelma. Pidempien ohjelmien kato selittynee 1984 Jyväskylän yliopistossa alkaneella musiikkiterapiakoulutuksella: musiikkiterapian kenttä keskittyi koulutukseen, tutkimuksiin ja alan kehittämiseen. Pitkille asiaohjelmille ei riittänyt tekijöitä/aikaa. Kansantribuuni-ohjelmassa musiikkiterapian dosentti Kimmo Lehtonen on keskustelemassa hevimusiikin vaikutuksista. Ohjelma ei keskity varsinaisesti musiikkiterapian tekemiseen tai sen vaikutuksiin, mutta sen keinoja Lehtonen käy läpi. Ohjelma on musiikkiterapia-alan kehityksen tulos: asiantuntijalausuntoa tarvittiin tähän televisio-ohjelmaan ja asiantuntija alalta löytyi. Toinen pidempi ohjelma; En osaa, mutta haluan oppia, vuodelta 1994 on sikäli merkittävä, että siinä mainitaan (tämän

tutkimuksen aineistossa) toiminnallinen musiikkiterapia televisiomediassa ensimmäisen kerran. Ohjelmassa haastatellaan Lasse Hjelm ja Päivi Jordan-Kilkki.

Fysioakustinen tuoli (FA-tuoli) mainitaan ensimmäisen kerran 1991, tosin hieman arveluttavassa valossa ohjelmassa Kuningaskuluttaja. Kyseisessä ohjelmassa kiinnitettiin huomioita hoitolaitteen hintaan ja tutkimusten vähäiseen määrään. Seuraavina vuosina Petri Lehikoinen kertoo eri ohjelmissa FA-tuolista asiallisesti ja vakuuttavasti kaiken siihen asti tutkitun tiedon perusteella. Musiikkiterapian mediatietoisuus kasvaa lisää vuonna 1997; musiikki mainitaan itsehoidollisena välineenä. Ohjelmassa tehdään selkoa systemaattisen musiikkiterapian ja itsehoidollisen musiikin kuuntelun välillä ohjelmassa Kotimaan katsaus. Vuosituhannen vaihteessa televisioinnit keskittyvät pitkälti musiikkiterapiassa tapahtuvien asioiden uutisointeihin. Tulos on merkittävä pelkästään uutiskynnyksen ylittämisen vuoksi. Yleisimmin mainittuja uutiskriteerejä ovat ajankohtaisuus, läheisyys, hallitsevuus, tärkeys, seurausten koskettavuus, ristiriitaisuus, yllätyksellisyys ja human interest. (Ikävalko, 1996.) Ajankohtaisissa ja terveydenhoitoa esittelevissä ohjelmissa alkaa musiikkiterapia näkyä: musiikkiterapiasta kerrotaan Ykkösen Aamu-tv:ssä, Kotimaan Katsauksessa, Akuuteissa ja Prismassa. Konteksti on kohdallaan, vaikkakin ohjelma-aika on 1970–80-luvun ohjelmiin nähden vähäisempi.

2000-luvun ohjelmissa on sisältöä kasvavalla ja kiihtyvällä tempolla: Vuonna 2000 esillä on Suomen Musiikkiterapiayhdistys ohjelmassa Ykkösen Aamu TV, haastateltavana SMTY:n puh.joht. Esa Ala-Ruona. Samana vuonna esitetään aivohalvauspotilaiden sekä synnytysmasennuksen hoidosta musiikkiterapian avulla kertovat ohjelmat. Lasten musiikkiterapiasta mainitaan ensimmäisen kerran 2002. Peli- ja huumeriippuvaisten hoidosta ensimmäinen tv-maininta on vuodelta 2003. Musiikkiterapiasta nuoruusiässä kerrotaan heti perään 2004, kehitysvammaiset ja musiikkiterapia tulevat kuviin mukaan 2005. Tosin kehitysvammaisten musiikkiterapiaryhmä soittaa jo vuoden 1969 Nenovisio-ohjelmassa ja monissa muissa tutkimusaineiston ohjelmissa. Television näkökulmasta samojen aihepiirien esittäminen luo vakaata pohjaa katsojan kiinnittämiseen ohjelmiin (tässä tapauksessa dokumenttiohjelmiin) (Wiio, 2007). Vuonna 2005 mainitaan kuvionuottien käyttömahdollisuuksista ensimmäisen kerran. Aineiston viimeisen vuoden, 2007

kuvatussa ohjelmassa palataan perusasioiden pariin ja puhutaan äänen synnystä ja yhdistetään musiikki ja tunteet.

Musiikkiterapian kehitys on mediassa kerrottu sitä mukaa, kun asiat musiikkiterapian ammattikentässä ovat kehittyneet. Uutisointien määritelmän mukaan aihepiirien ensimmäiset televisioesiintymiset ovat olleet ajankohtaisia ja tuoreita.

5.2 Ohjelmien yleisvaikutelmasta

Aineiston kaikkien ohjelmien välillä voi nähdä kehityskaarta, joka noudattaa televisiomedian linjaa. 1960-luvun loppupuolen ja 1970-luvun ohjelmissa toteutetaan ns. Reporadion tematiikkaa (Taavitsainen 2008, Wiio 2007, Kortti 2007). Ohjelman ulkoasu sekä leikkausjälki on siistiä, katsojalle helppoa, ehkäpä hieman laimeaa. Toisaalta yhden katselukerran politiikka saneli suoraviivaisen lopputuloksen lähetyksissä. Nauhoitusvälineitä ei kotikatsomoissa ollut, eikä sen vuoksi ohjelmiin voitu palata uudelleen. (Liikanen 1979, Kortti & Salmi, 2007). Meille tämän päivän television katsojille kuva on arkea. Tässä tutkimuksessa on nähtävissä myös arjen vaikutus televisio-ohjelmien sisältöön. Umpipoliittinen 70-luku, eräänlainen yhteiskunnan läpipoliittisuus, piti huolen siitä, että myös Yleisradion ohjelmia valvottiin tarkasti (Taavitsainen, 2008, 18). Toisaalta tarkkuus ohjelmien toimittamisessa antaa katsojalle varmemman ja turvallisemman tunteen ja katsoja hyväksyy näkemänsä helpommin. Vertailuna voidaan käyttää tämän päivän reality-sarjoja, joissa taustatoimittaminen on vähäistä ja ihmisten toiminta sellaisenaan näytetään katsojalle.

Tutkimusaineiston 1960-luvun lopun kaksi ohjelmaa ovat henkilöhaastatteluja, jotka on toteutettu yhdellä kameralla. Näistä ensimmäisessä kuuluu toimittajan ääni kuvan ulkopuolelta ja itse haastateltava näkyy kuvassa. Jälkimmäinen ohjelmista on Reporadion tematiikkaa parhaimmillaan. Haastateltavat saivat oletettavasti kysymykset tai ohjelmaidean etukäteen ja laativat vastauksensa kirjakielellä ennen ohjelmien nauhoittamista. Paul Nordoffin haastattelu, Kivi Lydeckenin haastattelu Vaalijalan vajaamielislaitokselta ja Petri Lehikoisen ohjelma Musiikkiterapia Suomessa ovat juuri tämän kaltaisia ohjelmia. Ohjelmissa puhuttu kieli on selkeää; kaikki lisäkesanat on karsittu ja jäljelle jää vain se informaatio, jota katsojan odotetaan kuulevan ja näkevän. Joskin ohjelmaan selkeästi valmistautuneen Kivi Lydeckenin verbaalinen ilmaisu on

paikoin haastavaa ja oman asiansa puolella enemmän kuin kyseisen ajankohdan tarkoin säädely tapa olla ja puhua televisio-ohjelmissa.

1960-luvun lopun ja 1970-luvun alun ohjelmien kuvan käyttö on pääsääntöisesti kokokuva: kaikki haastateltavat ja myös suurin osa miljöötä näytetään. Katsojalle jää sen kaltainen kuva, kuin katsoisi ulkopuolisena hänelle tehtyä dokumenttia. Studiot ovat pelkistettyjä, muutama tuoli ja pöytä sermien edessä. Vuosien 1967 ja -69 ohjelmat ovat mustavalkoisia. Petri Lehiköisen ohjelma on kuvattu suomalaisen järvimaiseman äärellä ulkona. Ohjelma on aineistoni ensimmäinen värikuva-ohjelma. YLE lähetti ensimmäisen värikokeilunsa vuonna 1967 (Viljakainen, 2004).

1980-luvulla alkoi yleistyä ns. katuhaastatteluiden myötä tavallisten ihmisten mukanaolo tv:ssä. (Wiio, 2007.) Arkikieli yleistyy 1980-luvun ohjelmissa. Studiohaastatteluissa on nähtävissä haastateltavan vastausten muutos aiempaan tv-tapaan nähden: haastateltava ei vastaa etukäteen mietittyjä lausuntoja, vaan muodostaa vastaukset arkikielellä itse kuvaustilanteessa. Tutkijan huomio tästä: arkikieliset ilmaiset tuovat asiasisällön lähelle, mutta tekevät samalla aiheesta vaikeammin seurattavaa, koska aihepiiri ei sisällä kaikille katsojille entuudestaan tuttuja termejä. Lisäkesanat ja haastateltavien näennäinen epävarmuus (joka syntyy luultavasti vain katsojan mielessä) ikään kuin työntävät katsojan pois ohjelman ääreltä.

1980-luvun studiohaastatteluissa alkoi olla lähikuvaa toimittajasta ja haastateltavista. Musiikkiterapian kuvaus Hesperian sairaalasta vuodelta 1985 yhdistää arkikieltä, erilaisia kuvakokoja ja musiikkiterapiatilanteen kuvaamista, jopa hieman taiteellisestikin. Kuvan teho katseen vangitsijana on jokaiselle tuttu ilmiö: television ääreen liimautuu helposti riippumatta ohjelmiston sisällöstä. (Hietala, 1993, 9). Televisio-ohjelmissa käytetyt kuvakoot ja niiden merkitykset: Kuva voi motivoida ja suunnata tarkkaavaisuutta käsiteltävään asiaan. Kuvan avulla voidaan myös jäsentää sisältöä, helpottaa ymmärtämistä, tukea mieleen painamista ja – palauttamista, täsmentää mielikuvaa ja tarjota toimintamalli. Kuvakoolla on merkityksensä käsiteltävän asian painottamisessa. Yleiskuva esittelee koko tapahtumapaikan ja siinä ympäristön merkitys on suurempi kuin kohteiden. Kokokuvassa näkyy kohde kokonaisuutena, mutta ympäristöllä on vielä merkitystä. Kokokuvassa korostuvat kuitenkin jo kohteen asennot ja liikkeet. Puolikuvassa ympäristön merkitys on enää vähäinen.

Puolikuvassa voi olla useampi henkilö ja heidän ilmeet hahmottuvat jo kuvassa. Lähikuva on tehokkaimpia kuvakokoja. Siinä ovat kohteen ilmeet tärkeät ja sen välityksellä katsoja samaistuu kuvattuun henkilöön. (Rajala, 2005).

Lähikuva musiikkiterapeutista ei kaikissa 1980- ja 1990-luvun ohjelmissa anna yhtä hyvää informaatiota kuin muutama kokokuva itse terapiatilanteesta. 1986 esitetty *Musiikin parantava voima* on pitkälti kuvattu yleiskuvana tuoleissa istuvista musiikkiterapeuteista keskustelemassa musiikkiterapian keinoista, määritelmistä ja tuloksista. Ohjelma on paikkaansa puolustava toisaalta juuri tästä rauhallisesta tempostaan ja kuvan koon vaihtumattomuudesta, mutta ohjelman yleisvaikutelma on ulkopuolisesta katsojasta hämmäntävä: ohjelmaan kiinnittyminen on vaikeaa (kadunmiehen silmin ajateltu), koska mitään ei ikään kuin tapahdu. Toisaalta lähikuva ei palvele faktaohjelmissa tarkoitustaan. Veijo Hietalan (2007) mukaan lähikuva vie meidät luonnottoman lähelle ventovierasta ihmistä. Oikeassa elämässä olemme yhtä lähellä ihmistä vain suudellessa, rakastellessa ja pikkulapsena äidin rinnoilla. (Hietala 2007, 58.)

Ohjelmien yleisvaikutelman havainnot tulivat haastattelutapojen, -paikkojen ja tv-työssä käytettävän tekniikan havainnoinneista. Ohjelmissa käytetyt haastattelut tehdään kouluilla, vajaamielislaitoksissa, musiikkiterapeuttien työtiloissa ja studioissa. Kuvauspaikkoja ei erikseen mainita eikä niiden merkitystä alleviivata. Koulujen luokkahuoneet kuvataan sellaisenaan, mitään tehosteita ei käytetä; kuvaa ei valaista käyttämällä eri sävyjä. Studiohaastattelut kehittyvät aineistossa televisiotekniikan myötä. Studioihin tulee mukaan aiempien ohjelmien tavoista poiketen useampia kameroita, joiden kuvakulmia leikkaamalla saadaan katsottavasta aiheesta mielenkiintoisempia. Kuvan käyttö on yleiskuvaa, kokokuvaa ja puolikuvaa, lähikuvia haastateltavista käytetään 1990-luvun jälkeen tehdyissä ohjelmissa. Muutamissa ei musiikkiterapiaan suoraan liittyvissä ohjelmissa, joissa musiikkiterapeuttia haastatellaan musiikkiterapian viitekehysten kontekstista erillään, on studiot jopa diskomaisesti valaistu, ja kameratekniikka on paikoin kuin rock-videossa.

Puheen sisältö ja pukeutuminen on 1960-luvun lopun ja 1970-luvun taltioinneissa siistiä ja hillittyä. Puhe on pääsääntöisesti kirjakieltä. Miehillä on päällä kauluspaita ja kravatti sekä pikkutakki ja suorat housut. Naisilla on aikakaudelle tyypillinen permanentti tai

suorat hiukset, päällä jakkupuku, mekko tai hame neulepaidan kera. 1980- ja 1990-luvulla pukeutuminen ja puheen kieli on vapaampaa. Haastateltavat tulevat ohjelmiin arkisimmissa vaatteissa, kuten t-paidoissa ja farkuissa. Puhe on paljolti arkisempaa ja ”niinku”-kieltä aletaan viljellä lauseissa. Myös toimittajien erilaisuus näkyy 1980-luvun ohjelmissa; freelancereita, rock-toimittajia ja missejä käytetään ohjelmien juontajina. Tämä näyttäytyy joissain ohjelmissa haastateltavan ja haastattelijan irrationaalisuutena; juontajat eivät välttämättä ole missään kontekstissa haastateltaviin. Näissä ohjelmissa on musiikkiterapian näkökulmasta erikoisuuden tavoittelua olevia studiolarasteita, 1980-luvulle tyypillisiä oranssin, punaisen ja vihreän valosävyjä studion valaisussa ja nopeampia leikkauksia kuin aiemmin. 1980-luvun ohjelmissa edetään melkoisella vauhdilla musiikkiterapian esittelyssä; mukana on psykiatristen sairaaloiden inserttejä ja asiantuntijalausuntoja. Pyrkimys on näyttää toteen musiikkiterapian toimivuutta ja oikeudellisuutta. 1990-luvun ohjelmissa haastateltavia henkilöitä musiikkiterapian alalta tulee lisää ja toiminnan esittely laajenee eri menetelmiin musiikkiterapiassa. Aineistossa 1990-luvun ohjelmat painottuvat vahvasti uutisinsertteihin. 2000-luvun ohjelmissa tullaan takaisin jämakkyteen ilmaisussa ja pukeutumisessa. Puhe on asiallista ja ymmärrettävää. Musiikkiterapiasta puhutaan yhtenä hoitomuotona muiden terapioiden joukossa ja se tehdään uskottavasti.

5.3 Ohjelmien teemoista

Minkälaisia musiikkiterapiaan liittyviä teemoja ohjelmista tutkimuksessa löytyi?
Mitä teemoja tutkimuksesta nousi?

Eri teemoja:

- Musiikkiterapian määritelmät
- musiikkiterapiassa käytetyt apuvälineet, laitteet
- asiakkuuksien erityisryhmät
- musiikkiterapian koulutus
- musiikkiterapian tutkimus
- musiikkiterapian käyttö; missä ja kenelle?
- musiikin voima → musiikin keinoin on helppo kommunikoida.
- nonverbaali vuorovaikutus
- musiikin itsehoidollinen tehtävä: musiikki toimii itsellään.
- terapia muodostuu terapeutin ja asiakkaan kohtaamisesta
- pitkäjänteisyys, ihmisyyys
- yhdessä tekeminen, soittaminen, laulaminen

Tiettyjä teemoja toistuu, kuten musiikkiterapia hoitomuotona, luovuus ja vuorovaikutus. Luovuudesta ja oikeudesta siihen on mainintoja koko aineiston ajalta. Ensimmäinen maininta tasa-arvoisuudesta luovuuden kokemisessa on vuodelta 1969, Vaalijalan vajaamielislaitoksella kuvatussa dokumentissa Kivi Lydeckenin sanomana: ”Onko vain terveillä oikeus nauttia elämästä?” Tähän teemaan palaavat tavalla tai toisella kaikilla vuosikymmenillä useat haastateltavat. Esimerkkinä kuvionuoteista kertovassa uutisoinnissa vuodelta 2005 Resonaarin musiikkiterapian johtaja Kaarlo Uusitalo: ”Tämä menetelmä tuo musiikin mahdollisuudet kaikille”.

Musiikkiterapiasta puhutaan lähes aina asiakaslähtöisesti, huoli lähimmäisestä ja auttamisen halu mainitaan. Musiikkiterapiaa ei esitetä harvojen ja valittujen salatiiteenä. Ohjelmien aihepiirien tarkastelu antaa kuvan laajasta ja kehittyvästä alasta, joka on kiinnostanut tv-mediaa neljänkymmenen vuoden ajan.

Uutisointi ja haastattelut ovat musiikkiterapian näkökulmasta merkittäviä jokaisen ohjelman kohdalla. Veijo Hietala toteaa tv-uutisista näin: Televisiouutisten suosio

perustuu ilmeisesti kaksinkertaiseen visualistamiseen: ensin uutisankkurin ”kuva” kertoo meille tapahtuman, ja sen jälkeen pääsemme vielä ”paikan päälle” katsomaan omin silmin. (Hietala 1993, 10.) Elisa Ikävalko kertoo kirjassa *Mielikuvien maailma*: Yhtenä monissa tutkimuksissa toistuvana sääntönä näyttää olevan se, että uutisen olisi oltava merkittävä tai tärkeä tapahtuma. (Ikävalko, 1997.) Kaikkien neljän vuosikymmenen aikana ohjelmissa puhutaan koko ajan musiikkiterapiasta positiivisesti ja eteenpäin pyrkimys on selkeää. Uutisoinnin määritelmänmukainen ajankohtaisuus edellyttää, että noin 24 tuntia lienee uutisoitavan tapahtuman maksimi-ikä. Uutisten painoarvo on suorassa suhteessa siinä esiintyvän henkilön tai henkilöiden sosiaaliseen tai poliittiseen statukseen. (Hietala 1990, 29.) Tästä syystä on selvää, että Professori Erkkilän lausuntoja musiikkiterapian kehittymisestä ja mahdollisuuksista on tutkimusaineistossani 2000-luvun ohjelmissa käytetty uutisoinneissa verrattain usein. Kaikki musiikkiterapia-alan toimijat esiintyvät alalle edukkaasti ja ovat sanojensa takana: katsojalle ei jää epävarmaa oloa. Seuraavasta kappaleesta käy ilmi tapahtumien kronologinen esiintyminen televisio-ohjelmissa musiikkiterapian kontekstissa.

5.4 Tapahtumia aikajärjestyksessä

Aineisto on esitetty tässä aikajärjestyksessä vanhimmasta uusimpaan, 1967–2007. Vuosiluvun jälkeen olen maininnut ohjelman pääaiheen ja mahdolliset ohjelmassa esiintyneet musiikkiterapia-alan henkilöt. Musiikkiterapian kehitys on nähtävissä tässä esityksessä: apuvälineiden ja kliinisten käytänteiden ensimmäiset uutisoinnit sekä median yleinen kiinnostus musiikkiterapiaohjelmien tekoon näkyy. Musiikkiterapia voidaan käsittää melko marginaaliseksi toiminnaksi verrattaessa sitä vaikkapa tuki ja liikuntaelinsairauksien hoitoon tai yleiseen terveydenhoitoon. Tässä esityksessä on todennettavissa mediakontekstissa tapahtuva jatkumo, joka antaa musiikkiterapiasta tasavahvan kuvan yhtenä terveydenhuollon palveluntarjoajista. Huolimatta pitkien ohjelmaosuuksien vähäisestä määrästä, on mediakynnys ylittynyt vain muutamaa vuotta lukuun ottamatta neljänkymmenen vuoden ajan. Tämä lista käsittää musiikkiterapia-alan merkityksellisiä tapahtumia tutkitulla ajanjaksolla. Listaa voi tarkastella myös yksittäisten tapahtumien tai henkilöiden esiintymisinä ohjelmissa.

1967, Paul Nordoff ja Clive Robbins Suomessa. Yle haastatteli Nordoffia.

1969, Vaalijalan vajaamielislaitos: Kivi Lydeckenin haastattelu.

1971, Jokivarren kansakoulu, Moisioin sairaala, Rinnekoti: musiikki hoitokeinona.

1977, Musiikkiterapia Suomessa, Petri Lehikoinen määrittelee musiikkiterapian

1980, Oulun päiväsairaala, Pauli Huotari: luovuuden merkitys terapiassa.

1983, Kari Syvänen ja tutkija Aila Alakokko-Simola keskustelevat terapian toiminnasta ja musiikkiterapian merkityksestä. Alakokko-Simola kertoo musiikkiterapian koulutuksesta Suomessa.

1984, Jyväskylän yliopistossa alkaa musiikkiterapian koulutus.

1985, Hesperian sairaala: musiikkiterapian kuvaus, Risto Vuorensola ja Kimmo Framelius.

1986, Sibelius-Akatemian lehtori Petri Lehikoinen kertoo musiikkiterapian käsitteestä. Petri Lehikoinen ja Kimmo Lehtonen keskustelevat musiikkiterapiasta.

1991, Fysioakustinen tuoli Kuningaskuluttaja-ohjelmassa.

1992, FA-tuoli; Ulla Nupponen haastattelee psykologi Petri Lehikoista.

1993, Freelance-juontajat Sami Aaltonen ja Tarja Smura; haastattelussa jehovantodistaja Veikko Leinonen, Radiomafian toimittaja Klaus Fleming ja musiikkiterapian dosentti Kimmo Lehtonen. Keskustelua hevimusiikin yhteydestä saatananpalvontaan ja väkivaltaan.

1994, Toiminnallinen musiikkiterapia: Lasse Hjelm, Päivi Jordan-Kilkki

1995, Perttu Nummi kertoo kokemuksiin äänituoliterapiasta. Haastateltavana musiikki-terapian lehtori Petri Lehikoinen (Sibelius-Akatemia).

1996, Musiikkiterapia autististen lasten parissa: musiikkiterapeutti Raisa Saloheimo

1997, Rentouttavan ja jopa parantavaksi väitetyin musiikin kauppa käy. Levylääkitys on lähinnä itsehoitoa, mutta varsinaista musiikkiterapiaa voidaan soveltaa monenlaisiin ongelmiin. Haastateltavana filosofian lisensiaatti, musiikkiterapeutti Jaakko Erkkilä.

1999, Musiikkiterapia; Nina Alopaeus-Laurinsalo kertoo terapiasta. Kuulonmuokkausmenetelmä, kansainvälisesti käytetään nimitystä AIT tai ADT.

2000, Studiokeskustelu. Aiheena musiikkiterapia. Vieraana puheenjohtaja Esa Alaruona (Suomen musiikkiterapiayhdistys).

2000, Aivohalvauspotilaiden hoidosta musiikkiterapian avulla on saatu lupaavia tuloksia.

2000, Synnytyksmasennus ja musiikkiterapia. Masennukseen ja vanhemmuuteen apua musiikkiterapiasta. Haastateltavana Lastenpsykiatri Päivi Kaukonen.

2002, Lasten musiikkiterapia: Vöyrissä lapsilla on mahdollisuus saada musiikkiterapiaa luku- ja kirjoitushäiriöihin, matematiikan oppimishäiriöihin ja fysiologisiin vaikeuksiin. Musiikkiterapeutti Marita Karf kertoo musiikkiterapiasta. Musiikkiterapeutti Sol-Britt Häggblom kertoo miten metodi toimii.

2003, Musiikkiterapiasta on saatu hyviä tuloksia peli- ja huumeriippuvaisten hoidossa. Vastaperustettu Eino Roiha -säätiö aikoo Jyväskylässä tarjota musiikkiterapiaa riippuvuuskuntoutuksen tueksi.

2003, Hyvää oloa äänienergiasta; Haasteltavana psykologi, musiikkiterapeutti Irma Heiskanen

2004, Musiikkiterapia nuoruusiässä. Haasteltavana musiikkiterapeutti Jukka Tervo.

2004, Harjavallan sairaalassa musiikkiterapiaa on käytetty 20 vuoden ajan osana psykiatristen potilaiden hoitoa. Tulevaisuuden haasteina musiikkiterapeutit näkevät huumeapotilaiden ja avohoitopotilaiden määrän lisääntymisen. Haastateltavana musiikkiterapeutti Sami Tynys.

2004, musiikkiterapiaa Norjan naisvankilassa; Musiikkiterapeutti Venja Ruud Nilsen

2004, Jyväskylän yliopisto on musiikkiterapian keskus Suomessa. Musiikilla voi olla parantava vaikutus. Euroopan musiikkiterapiakonferenssi Jyväskylässä. Haastateltavana Esa-Ala-Ruona.

2005, Jyväskylän yliopiston Musiikin laitoksella on kehitetty uusi, helposti käsiteltävä soitin, optofoni. Haastateltavina musiikkiterapian professori Jaakko Erkkilä ja musiikin professori Petri Toiviainen.

2005, Kehitysvammaisten musiikkiterapiaan Suomessa kehitetty kuvionuottijärjestelmä herättää kiinnostusta myös maailmalla. Haastateltavina Resonaarin musiikkiterapian johtaja Kaarlo Uusitalo ja musiikkikasvatuksen johtaja Markku Kaikkonen.

2006, Jyväskylän Yliopistopäivät tuovat loppuviikosta tieteen ja taiteen lähelle suurta yleisöä. Haastateltavana musiikkiterapian yliassistentti Esa Ala-Ruona

2006, Musiikki on lähellä syvintä minuuttamme. Musiikin avulla kuntoutetaan niin kommunikaatio- ja tarkkaavaisuushäiriöisiä lapsia kuin työssä uupuneita aikuisia. Haastateltavina professori Jaakko Erkkilä, musiikkiterapeutti Heikki Lempiäinen, yliassistentti Esa Ala-Ruona, musiikkiterapeutti Päivi Jordan-Kilkki.

2006, Suomen ainoa musiikkiterapian professori Jaakko Erkkilä keskittyy erityisesti improvisaatiotutkimukseen.

2007, Miksi ääni vaikuttaa niin voimakkaasti tunteisiin? Haastateltavana musiikkiterapian professori Jaakko Erkkilä.

2007, Musiikkiterapeutit kaipaavat lisätunnustusta työlleen. Musiikkiterapeutteja ei ole nostettu samalle viivalle muiden kuntoutustyöntekijöiden kanssa. Haastateltavana puheenjohtaja Jouni Aavaluoma (Suomen musiikkiterapiayhdistys) ja musiikkiterapeutti Hanna Laukkarinen.

2007, Jyväskylän yliopistossa on tutkittu musiikin vaikutusta jo pitkään. Jaakko Erkkilä.

5.5 Aineistojen ohjelmakestot

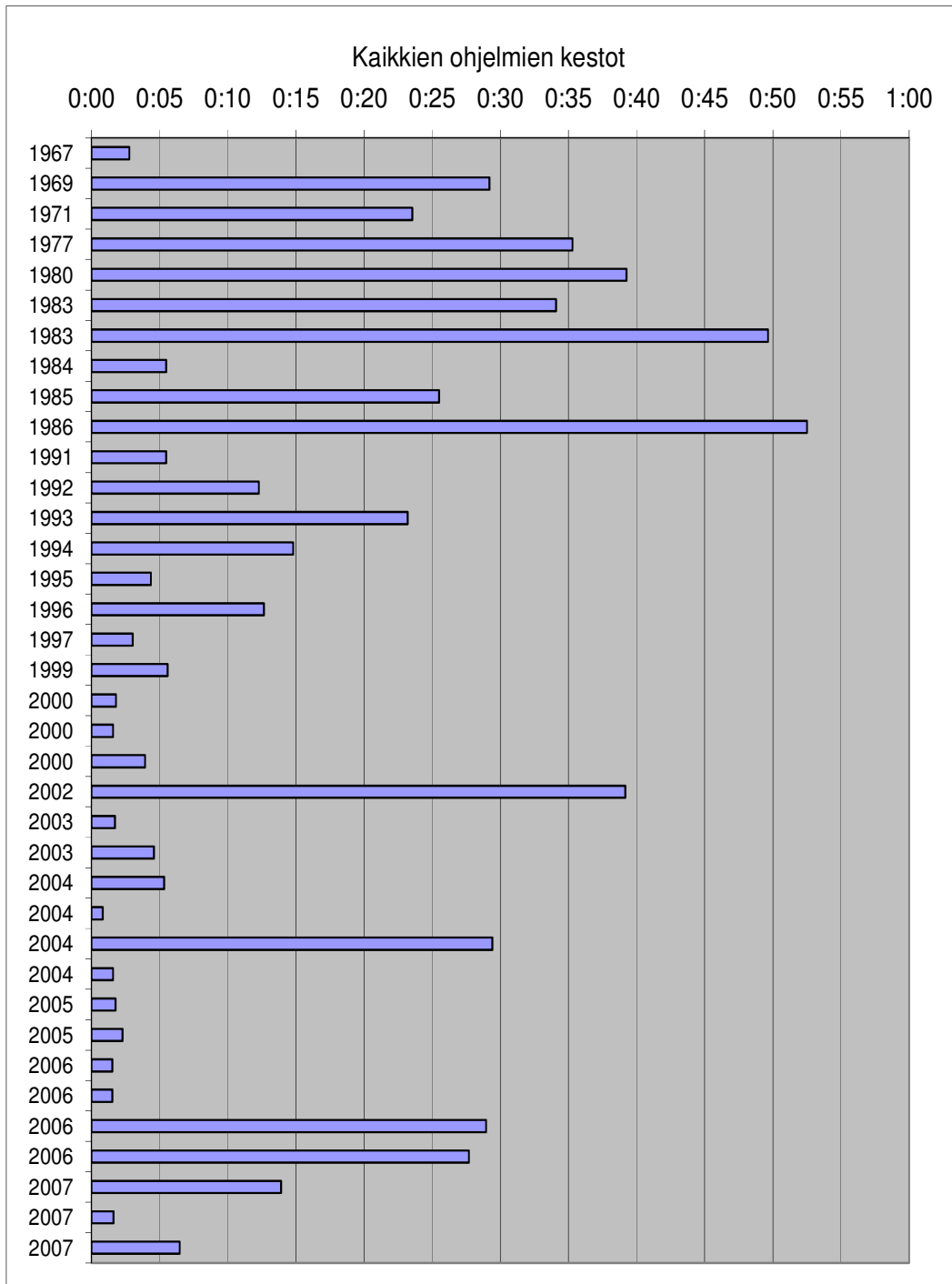
Tässä kappaleessa ovat kuviot, joista selviää aineiston televisio-ohjelmien kestot. Olen kellottanut tähän tutkimukseen ohjelmista vain musiikkiterapiaa käsittelevän ohjelmaosuuden. Tästä syystä esimerkiksi paikallisuutisissa oleva musiikkiterapiaa käsittelevä ohjelma-aika ei ole kokonaisaika uutisesta vaan vain pelkän musiikkiterapiaosuuden insertin aika.

Kuvioiden tulkinnasta: X-akselilla kulkee vasemmalta oikealle ohjelman ilmestymisvuosi. Y-akselilla ohjelman kesto ilmoitetaan minuutteina. Ajan jaksotus vaihtelee minuutin, viiden ja kymmenen minuutin jaksoina. Tämä siitä syystä, että teemoiteltujen ohjelmien kestot eivät ole yhtenäisiä, eivätkä keskenään vertailukelpoisia. Uutis-inserttien kestot ovat kaikki alle kolmen minuutin, ajankohtaisohjelmien kestot maksimissaan 15 minuuttia ja musiikkiterapiaa käsittelevät ohjelmat jakaantuvat kestoiltaan 15 – 50 minuutin ajoille.

Kaikkien aineistossa olevien ohjelmien kuvio on poikkeuksellisesti visuaalisen havainnon ja kuvion koon vuoksi toisinpäin: Y-akselilla on esiintymisvuodet ylhäältä alaspäin vanhimmasta uusimpaan. X-akseli (tässä kuviossa ylhäällä) näyttää ohjelmien keston viiden minuutin jaksotuksella, jossa maksimiaika on tunti.

Ohjelmakategoriat, joissa musiikkiterapiaa on käsitelty:

- Musiikkiterapiaohjelmat (vain musiikkiterapiaa käsitteleviä ohjelmia)
- Ajankohtaisohjelmat ja studiohaastattelut
- Terveystoimintaa käsittelevät ohjelmat
- Uutisoinnit
- Muut (henkilökuvat, jonkin toisen ohjelman sisällä olevat osuudet)

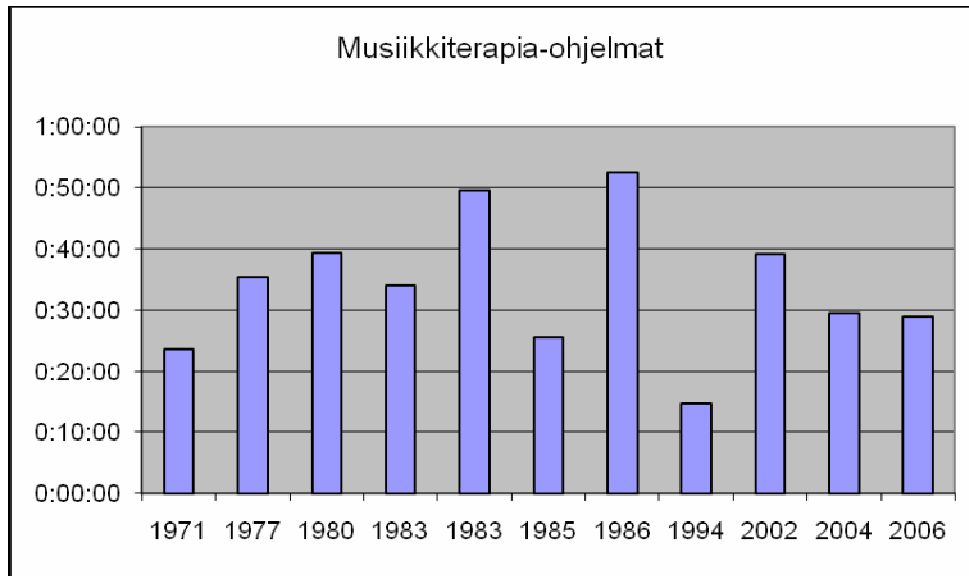

Kuvio 5 Ohjelmien kestot aikajärjestyksessä

Kaikkien aineistossa olevien ohjelmien ensimmäinen esitysvuosi, kestot ja ohjelmien nimet.

HUOM! vain musiikkiterapiaa käsittelevien ohjelmaosuuksien kestot (ei ko. ohjelman kokonaiskesto).

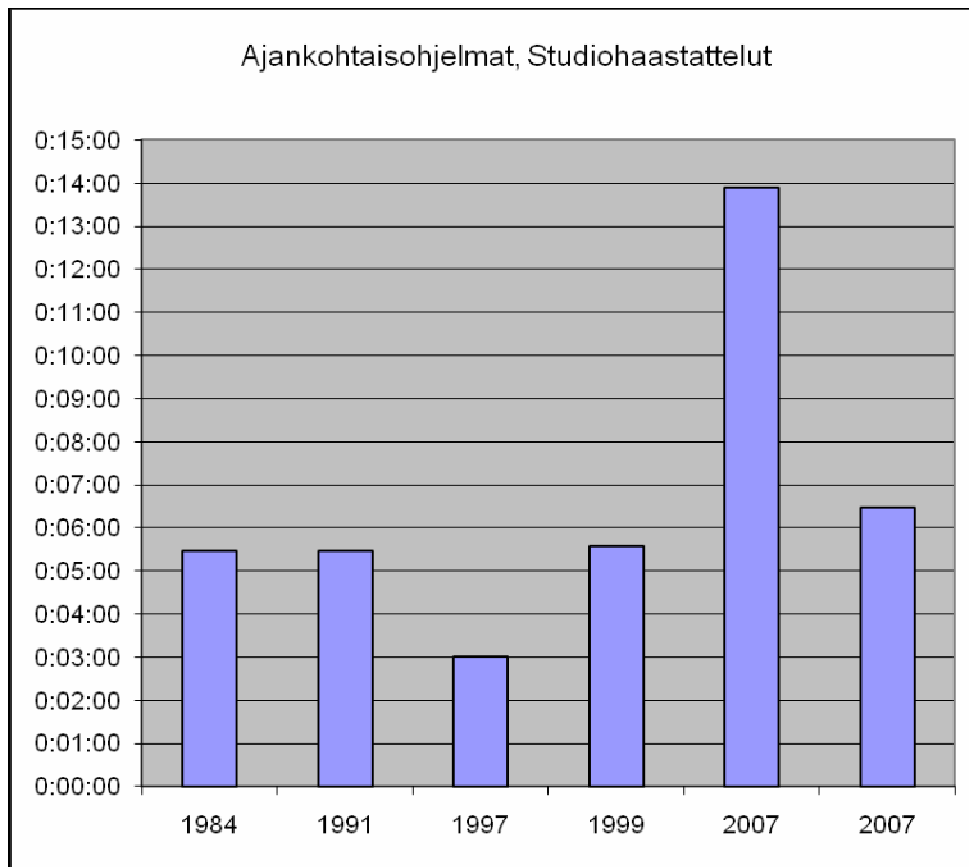
vuosi	kesto	ohjelman nimi
1967	0:2:46	Uutiset
1969	0:29:12	Nenovisio – reportaasi kehitysvammaisista
1971	0:23:32	Musiikkiterapia
1977	0:35:18	Musiikkiterapia
1980	0:39:15	Nämä kuvat. Konstterapi.
1983	0:34:05	Musiikkiterapia
1983	0:49:39	Musiikki-ilta 12
1984	0:5:28	Kotimaan katsaus
1985	0:25:30	Ahdistus on sallittua. Mielen musiikkimatka.
1986	0:52:30	Musiikin ilta: musiikkiterapia, musiikin parantava voima.
1991	0:5:28	Kuningaskuluttaja
1992	0:12:16	Vaihtoaskel. Kirpputori.
1993	0:23:12	Keisarinpeukalo, Kansantribuuni.
1994	0:14:48	En osaa, mutta haluan oppia.
1995	0:4:21	Yhdenillan pysäkki
1996	0:12:39	Amadeus
1997	0:3:01	Kotimaan katsaus
1999	0:5:34	Prisma, tulevaisuuden näkymät
2000	0:1:48	Ykkösen Aamu-TV
2000	0:1:35	Ykkösen Aamu-TV
2000	0:3:55	Akuutti
2002	0:39:10	Solarplexus 16; taideterapiat
2003	0:1:43	Keski-Suomen alueuutiset
2003	0:4:35	Akuutti
2004	0:5:20	Akuutti
2004	0:0:49	Lounais-Suomen alueuutiset
2004	0:29:25	Euroopan vuoksi: Jailhouse rock
2004	0:1:35	Keski-Suomen alueuutiset
2005	0:1:45	Keski-Suomen alueuutiset
2005	0:2:16	Tv-uutiset ja sää
2006	0:1:32	Keski-Suomen alueuutiset
2006	0:1:31	Ykkösen Aamu-TV
2006	0:28:57	Luovaa terapiaa: parantava musiikki. Taideterapia
2006	0:27:42	Lähikuvassa Jaakko Erkkilä
2007	0:13:54	Provinssi
2007	0:1:37	Itä-Suomen alueuutiset
2007	0:6:28	Prisma studio

Kuvio 6 Musiikkiterapiasta kertovat ohjelmat

Musiikkiterapia-ohjelmat

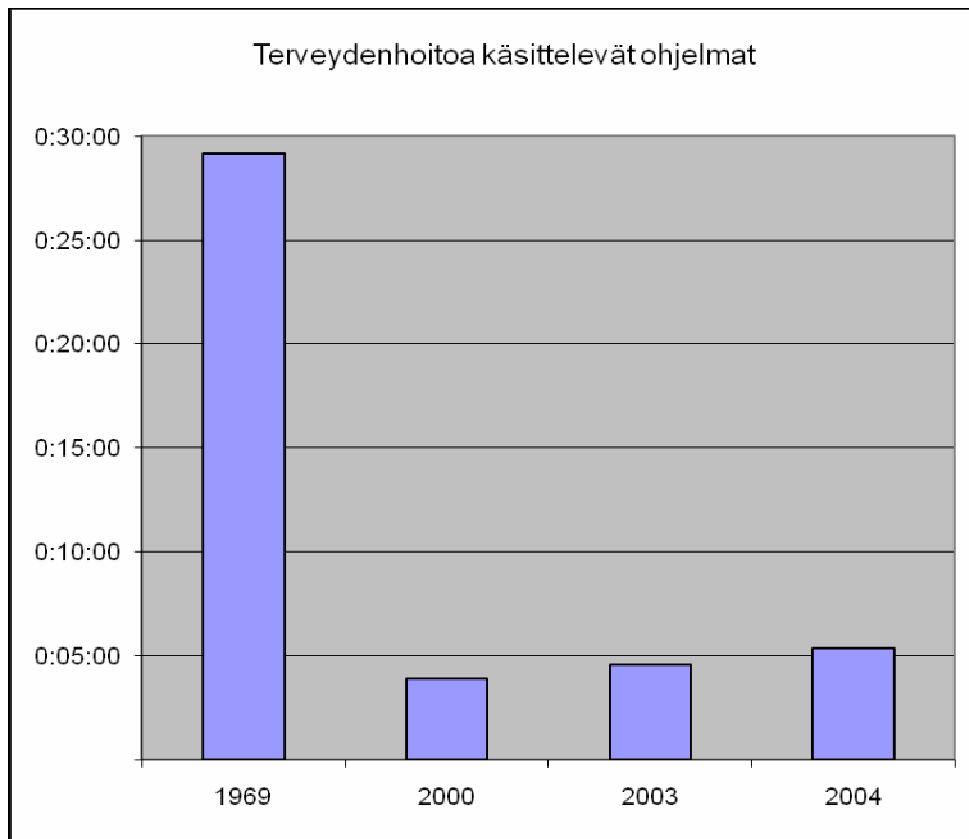
1971	0:23:32	Musiikkiterapia
1977	0:35:18	Musiikkiterapia
1980	0:39:15	Nämä kuvat. Konstterapi.
1983	0:34:05	Musiikkiterapia
1983	0:49:39	Musiikki-ilta 12
1985	0:25:30	Ahdistus on sallittua. Mielen musiikkimatka.
1986	0:52:30	Musiikin ilta: musiikkiterapia, musiikin parantava voima.
1994	0:14:48	En osaa, mutta haluan oppia.
2002	0:39:10	Solarplexus 16; taideterapiat
2004	0:29:25	Euroopan vuoksi: Jailhouse rock
2006	0:28:57	Luovaa terapiaa: parantava musiikki. Taideterapia

Kuvio 7 Ajankohtaisohjelmat, studiohaastattelut

Ajankohtaisohjelmat, Studiohaastattelut

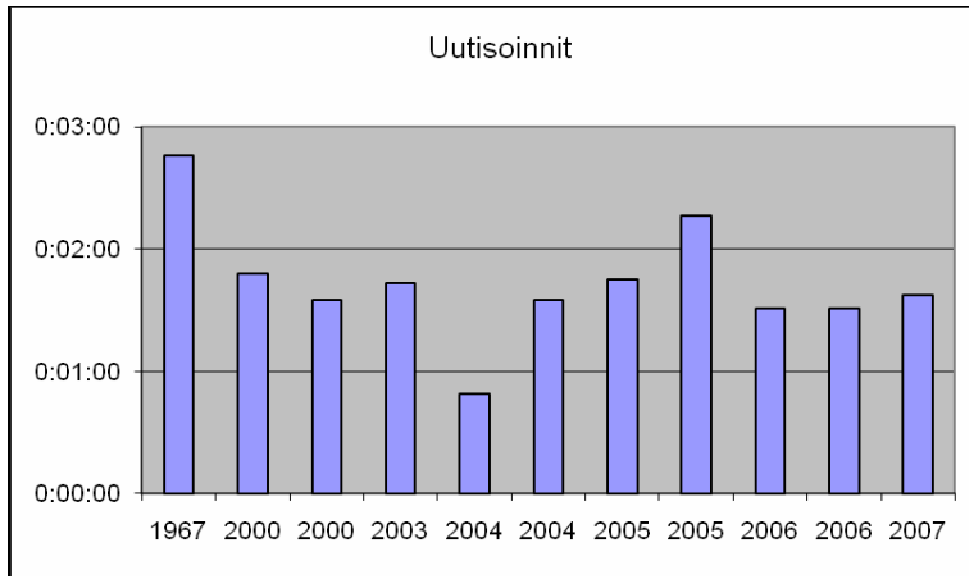
1984	0:5:28	Kotimaan katsaus
1991	0:5:28	Kuningaskuluttaja
1997	0:3:01	Kotimaan katsaus
1999	0:5:34	Prisma, tulevaisuuden näkymät
2007	0:13:54	Provinssi
2007	0:6:28	Prisma studio

Kuvio 8 Terveydenhoitoa käsittelevät ohjelmat

Terveydenhoitoa käsittelevät ohjelmat

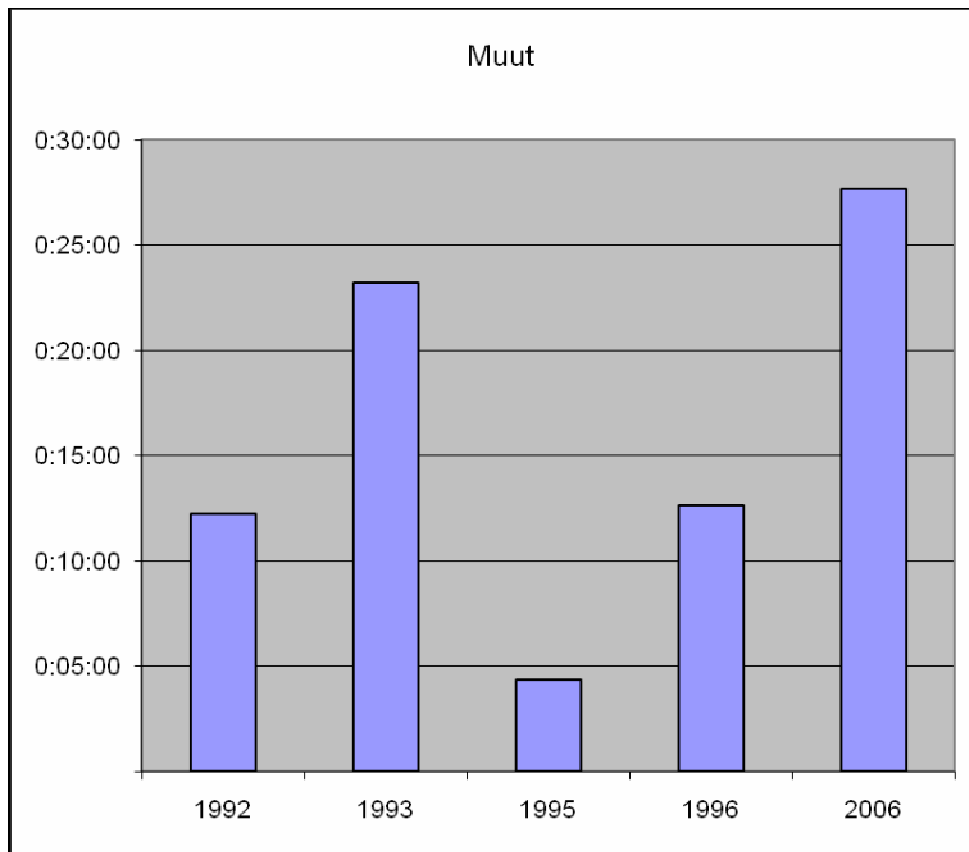
1969	0:29:12	Nenovisio – reportaasi kehitysvammaisista
2000	0:3:55	Akuutti
2003	0:4:35	Akuutti
2004	0:5:20	Akuutti

Kuvio 9 Uutislähetykset: valtakunnan uutiset, paikallisuutiset.

Uutisoinnit

1967	0:2:46	Uutiset
2000	0:1:48	Ykkösen Aamu-TV
2000	0:1:35	Ykkösen Aamu -TV
2003	0:1:43	Keski-Suomen alueuutiset
2004	0:0:49	Lounais-Suomen alueuutiset
2004	0:1:35	Keski-Suomen alueuutiset
2005	0:1:45	Keski-Suomen alueuutiset
2005	0:2:16	Tv-uutiset ja sää
2006	0:1:31	Keski-Suomen alueuutiset
2006	0:1:31	Ykkösen Aamu -TV
2007	0:1:37	Itä-Suomen alueuutiset

Kuvio 10 Muut ohjelmat: henkilökuvat, muualla kategorisoimattomat ohjelmat.

Muut

1992	0:12:16	Vaihtoaskel. Kirpputori.
1993	0:23:12	Keisarinpeukalo, Kansantribuuni.
1995	0:4:21	Yhdenillan pysäkki
1996	0:12:39	Amadeus
2006	0:27:42	Lähikuvassa Jaakko Erkkilä

6 AINEISTOLAINAUKSET

Tähän kappaleeseen olen valinnut aineistosta musiikkiterapia-alan kehitykselle tärkeitä, lainauksia ohjelmista. Kaikilta vuosikymmeniltä on lainaus aineistosta mukana.

Lainauksissa on muutamia suoria litterointeja ohjelmista. Lainausten alussa on sisennetyllä tekstillä YLE historian sivulta tarkastettua aikalaistapahtumaa, tv-historiaa, euroviisuedustajamme ja muita populaarimusiikin esiintyjiä. Historiatapahtumat ovat mukana helpottamassa ajankuvaan kiinnittymistä.

6.1 Ohjelma vuodelta 1967, Paul Nordoffin haastattelu

Tutkimusaineistoni ohjelmista ensimmäinen, jossa musiikkiterapiasta puhutaan televisiossa.

- Samoihin aikoihin aloitti suomessa uraansa protestilaulajana tunnettu Irwing Goodman, Esa Pakarinen ja Henry Theel tekivät kiertuemuistoja – ohjelman-50 luvulta, Fredi edusti suomea euroviisuissa kappaleella Varjoon suojaan. Turkulainen ohjelmoija Markku Nurminen kokeili vuonna 1967, osaisiko tietokone laatia tangoja Toivo Kärjen tyyliin. Tampereella taas sähköäivot soittivat polkkaa. (YLE historia)

Nuori naistoimittaja. Nordoff polttaa puku päällä tupakkaa. Puvun rintataskussa on valkea neilikka. Ruudullinen pikkutakki (villaa), valkoinen paita, kravatti. Kuvituskuvina valikoimaa lastenlaulukirjoista, kuva pojasta mikrofonin takana (hänen takanaan Nordoff pianon ääressä tupakka kädessä..), pikkutyttö istuu avoimen flyygelin edessä lavan reunalla, Nordoff soittaa flyygelia, edessä poika soittaa rumpuja, toinen poika laulaa. Lasten ilo ja kiintymys musiikkiin näkyy valokuvissa. Nordoff on vakuuttava; hymyilee ja puhuu rauhallisesti ja selkeästi artikuloiden. Samassa ohjelmassa haastateltavana Jaakko Jylhä myös puku päällä, vakuuttavasti. (haastattelu jossain kahviossa, takaa kuuluu hälinää)

toimittaja: Kehitysvammaliiton kutsumana on maahamme saapunut yhdysvalloista kaksi vierasta, kotimaassaan ansioituneet professorit, Paul Nordoff ja Clive Robbins. Professori Nordoff tunnetaan kotimaassaan paitsi esittävänä ja luovana taiteilijana, myös musiikkiterapian kehittäjänä erityisesti kehitysvammaisia ja psyykkisesti häiriintyneitä lapsia ja nuoria varten. Työskentely tällä alalla alkoi noin kymmenen vuotta sitten Ja

yhdessä prof. Clive Robbinssin kanssa he suorittivat ensimmäiset kokeilevat musiikkiterapiatuntinsa.

Professori Nordoff, miten tulitte aloittaneeksi musiikkiterapian käytön poikkeavien lasten ja nuorten parissa?

Nordoff:

I met through perhaps destiny. A man working with such joy. I visited a home where there were such children. I saw a man make it possible for a girl, who could not speak, to speak, if she held a musical instrument. And to me as a composer, suddenly this seemed more important than composing another symphony or another song.

toim:

Minkälaista musiikkia käytätte musiikkiterapiassanne?

Nordoff:

With individual children I use all kinds of music, even jazz I have used with one psychotic child with great success. With groups of children we use music of a highest quality so that the children's musical experiences will be off music at its best and most beautiful.

toim:

Ja mitkä ovat tähän astiset tuloksenne?

Nordoff:

The children learn to concentrate, they become awakened to the world around them, they become more alert, they..., there are attention span increases, they gain control physically and emotionally, their personalities develop and they also develop a social feelings for other children, which is very important for handicap children.

Ohjelmassa esitetään myös yksi kysymys Jaakko Jylhälle:

toim:

Kehitysvammaliiton toim.joht. Jaakko Jylhä, onko meillä Suomessa kokeiltu musiikkiterapiaa kehitysvammaisten lasten hoidossa?

Jylhä:

Meillä on jo useana vuonna eri keskuslaitoksissa harrastettu kehitysvammaisten lasten kanssa musiikkiterapiaa. Mutta systemaattinen kuntoutus musiikkiterapian avulla on meiltä puuttunut.

KEST: 020'00 LAJI: SUORA ATKN: 105203
VÄRI: MUVA
ENSI: 19670916

NIMI: VARHAISUUTISET. UUTISET.
TUOT: 713-001-37
TOIM: 713
FINO: I-05640 (008'39) (insertti)
FIAR: AR
FAKT: K
KUV1: 16 mv-kääntö (01 kela)
AAN1: SEPMAG (A-ääni)
KAYT: TV-oikeudet.

kuvio 11 tutkimusaineiston ohjelma vuodelta 1967: ohjelmatiedot

Kuva 3 Paul Nordoff (4.7.1909–18.1.1977)

Musiikkiterapian kehittymiseen kehitysvamma-alalla oli suuri vaikutus amerikkalaisten musiikkiterapeuttien prof. Paul Nordoffin ja hänen assistenttinsa Clive Robbinsin vierailulla Suomessa syksyllä 1967. (Kaskinen, 2003).

6.2 Ohjelma vuodelta 1977, Musiikkiterapia

- 1977 radiolupamaksut poistettiin, musiikkiohjelmien määrä lisääntyi. Televisioesiintymisiä mm. Agit Prop, Alwari Tuohitorvi, Arja Saijonmaa, Hector, Eino Grön, Katri Helena ja Kirka. Viisuissa edusti Monica Aspelund kappaleella Lapponia. (YLE historia)

Ensimmäinen musiikkiterapiaa käsittelevä pitkä ohjelma, jonka pääosassa on Petri Lehikoinen. Ohjelma on kuvattu alkusyksystä ja näytetty katsojille 3.10.1977. Petri on kuvattu luonnon äärellä, kauniissa suomalaisessa maisemassa. Petrillä on päällä ruskea kauluspaita ja kravatti, puhe on kirjakieltä. Kuva on pääsääntöisesti kokokuvaa tai puolikuvaa ja yhdellä kameralla kuvattua. Ohjelma tuli katsottavaksi filmillä, jonka kuva oli paikoin melko rakeinen ja ääninauha kohiseva. Tutkijana tuli ohjelmaa katsoessa sellainen ”tätä pitää käsitellä silkkihansikkailla” - olo. Litteroidessa filmin pysäyttämisen jälkeen ei voinut olla varma, lähtekö filmi uudestaan pyörimään ja jos lähtee, tuleeko ääni mukaan. Seuraavassa Petrin määritelmä musiikkiterapiasta vuodelta 1977:

Lehikoinen:

”Musiikkiterapialla tarkoitetaan niitä menetelmiä, joissa musiikkia tai sen elementtejä käytetään mieleltään häiriintyneen, avun tarpeessa olevan yksilön tai ryhmän hoitamiseen tai jopa psyykkisen häiriön ennaltaehkäisyä palvelemaan toimintaan.”

”Musiikin on voitu todentaen aiheuttavan muutoksia ainakin hengityksessä, sydämen toiminnassa, kehon sähköisissä reaktioissa, sisäeritystoiminnassa ja pupillan reaktioissa.”

”Musiikki on myös tunteen kieli. Musiikissa tunteet ovat niin luonnollinen asia, että ne siinä voidaan kohdata ilman jännitystä ja pelkoa. Siten musiikissa voidaan läpikäydä erilaisia tunnelmia, erilaisia tunnetiloja, sekä myönteisiä, kuten iloa, rakkautta, onnea, että myöskin kielteisiä, vihaa, tuskaa pelkoa ja niin edelleen. Vähitellen pyritään tekemään nämä asiat ihmiselle hyväksytyiksi uudelleen.”

”Musiikin kuuntelutilanteessa ihmiset ovat näennäisesti yksin... musiikki vetoaa kuitenkin joihinkin syviin kokemuksiin, joista ao. henkilö ei itsekkään ole tietoinen. Se että kun nämä kokemukset uudelleen aktivoituvat ja että siinä tilanteessa on mukana toisiakin ihmisiä, tekee näistä kokemuksista jollakin tavalla yhtenäisiä: tästä aukeaa keskustelut. Kuuntelukokemuksista keskusteluihin”

toimittaja:

Mihin kaikella pyritään?

Lehikoinen:

”Terapiatyöskentely on pitkäjänteistä puuhaa ja vaatii paljon aikaa ja kärsivällisyyttä. Tuloksista emme voi koskaan olla varmoja: Emmehän me kukaan ole täydellisen terveitä, eikä ole takuita tämän nykyisen terveyden säilyttämisestä. Terapiassa paraneminen on nähtävä eräänlaisena myönteiseen suuntaan tapahtuvana muutoksena. Nämä muutokset, joihin pyritään, ovat jo kyllin arvokas päämäärä, että niiden hyväksi kannattaa tehdä työtä ja ponnistella”

”Erilaiset mielenterveyshäiriöt ovat viimeaikoina lisääntyneet hyvin voimakkaasti. On todella välttämätöntä käyttää kaikki mahdollisuudet, joilla voidaan korjata tai ennaltaehkäistä näitä häiriöitä. Musiikkiterapia on eräs toimintamuodoista. Sen on todettu auttavan useimmissa häiriömuodoissa (tapauksissa).

”Miltä Teistä itsestänne tuntuu? Voisiko musiikin taikavoima, joka on ollut tunnettua jo tuhansien vuosien ajan, jollakin tavalla auttaa myös meitä tämän päivän ihmisiä?”

MUSIIKKITERAPIA ATKN: 467
19770310 (035'18)
1C-00018 (035'18) (insertti) HUOM! vain filmillä!!!
16 värikääntö(02 kelaa) A-kopio (01 kelaa)
SEPMAG (A-ääni)
TV-OIKEUDET.
TV1/MUSIIKKIOHJELMAT/AARNO CRONVALL (TUOT/OHJ), SEIJA LINDEN (KUVSIHT),
PETRI LEHIKAINEN (SUUNN).
AIHE: MUSIIKIN MAHDOLLISUUS PSYYKKISESTI SAIRAIDEN HOITOKEINONA.

kuvio 12 Musiikkiterapia, ohjelmatiedot

Haastattelussa syksyllä 2001 Lehikoinen kertoi, että ensimmäisen kerran hän kuuli sanan musiikkiterapia v. 1962. (Kaskinen, kirjassa Muistoissa Petri Lehikoinen, 2003.)

15 vuotta myöhemmin Petri esiintyy suomalaisessa tv-mediassa ja kertoo katsojalle musiikkiterapian perusteista.

kuva 4 Petri Lehikoinen, suomalaisen musiikkiterapian isä (8.1.1940–13.12.2001)

6.3 Ohjelma vuodelta 1980, Nämä kuvat

- 1980 musiikkitarjonta kasvoi, rockabilly ja punk olivat muodissa. Aikamiehet kuoro lauloi Maukka Perusjätkän ”Säpinää”. Vesa-Matti Loiri ja kappale Huilumies edusti euroviisuissa. 1981 tekstitelevisiotoiminta käynnistyi suomen- sekä ruotsinkielisenä. (YLE historia)

Ohjelman alussa nainen istuu ikkunasyvennyksessä. Tunnelma on voimaton, ahdistava. Akustinen kitara soi taustalla. Ohjelmassa kerrottua: ”1980 luvulla työttömiä ja mielenterveysongelmista kärsiviä oli 70 000. Mielenterveys-häiriöisten keski-ikä oli 47 v. Mielenterveyshäiriöt ovat hitaassa, mutta varmassa kasvussa.” Tässä ohjelmassa puhutaan ensimmäisen kerran vuorovaikutuksesta ja luovuudesta sekä niiden yhteisvaikutuksesta. Ohjelma on kuvattu Oulun päiväsairaalassa.

toimittaja:

Mitä on luovuus?

Pauli Huotari:

”Luovuutta on kahta eri tyyppiä; vuorovaikutukseen ja vapauteen pyrkivä vuorovaikutus. Luovuus on ihmisen mielenterveydelle kaikkein tärkeintä.

On vakavaa, jos joltakulta viedään oman luovuuden ilmentämismuoto pois - - työtä palvellaan liikaa. Oman itsen huomioiminen unohtuu.”

Ohjelmassa on tehty aidon tuntuinen terapiatilanne, jossa käytetään pieniä käsiperkussioita musiikkiterapiassa. Potilaat istuvat tuoleilla ringissä, terapeutti soittaa levyiltä musiikkia. Musiikki on surullista, yksi potilaista lähtee pois. Terapeutti kysyy: ”Miltä musiikki tuntui?”, potilas vastaa: ”..tuli hirvittävän paha olo..”

Kohtauksesta jää sellainen olo, että asiakkaat/potilaat ovat mukana oikeina, elävinä ihmisinä, eivätkä tutkimuskohteina tai terapian mahdollistavina potilaina. Kohtauksessa ei kuitenkaan ollut oikeita potilaita, vaan henkilökunta näytteli tilanteen. Oikeat potilaat tunsivat syvää huonommuutta kun henkilökunta esitti heidän asiaansa. Potilaat olivat tv-ohjelman tekohetkellä niin huonossa kunnossa, ettei tv-ohjelmaan tekoon kyetty.

KEST: 039'15	LAJI: NAFIL	ATKN: 12358
VÄRI: VÄRIL		
ENSI: 19800305		
NIMI: NÄMÄ KUVAT. KONSTTERAPI.		
TUOT: 452-377-00		
TOIM: 452		
KNAR: PO		
FINO: 1C-00402 (039'15) HUOM! vain filmillä!!!		

kuvio 13 Nämä kuvat: ohjelmatiedot

6.4 Ohjelma vuodelta 1994, En osaa, mutta haluan oppia

- 1.1. laki Yleisradio Oy:stä astui voimaan. Radion digitaaliset koelähettykset aloitettiin helmikuussa Espoon yleisradioasemalle rakennetulla koelähettimellä. TV-taltiointeja mm. Kolmas Nainen, Anna Hanski, Katri Helena, Cat Cat ja ”Bye bye baby” pudottivat suomen euroviisuista hetkeksi. Kummeli sketsi-ohjelma alkoi. (YLE historia)

Tämä on tutkimusaineiston ainoa pitkä ohjelma toiminnallisesta musiikkiterapiasta. Toiminnallisen musiikkiterapian esilläoloa ei aineistossani tämän ohjelman lisäksi ole kuin viittauksella muutamissa haastatteluissa. Ohjelmassa esiintyvät Lasse Hjelm (Uppsala Institut) ja Päivi Jordan-Kilki. Ohjelma on ruotsinkielinen. Päivi toteuttaa toiminnallisen musiikkiterapian menetelmiä aidossa ympäristössä. Välillä leikataan kuva Lasse Hjelmin haastatteluun.

KEST: 014'48	LAJI: KNOHJ	ATKN: 120474
VÄRI: VÄRIL	KNTY: BETA	
ENSI: 19940306		

NIMI: EN OSAA, MUTTA HALUAN OPPIA.
TUOT: 453-593-02
TOIM: 453
KNNO: 1BE-09571(014'48), 1BE-147526/2 (014'48)

Kuvio 14 En osaa, mutta haluan oppia: ohjelmatiedot

Kuva 5 Lasse Hjelm, toiminnallisen musiikkiterapian isä.

6.5 Ohjelma vuodelta 2002, Solarplexus

- Hanoi Rocks kasassa jälleen, euroviisuissa edusti Laura Voutilainen kappaleella Addicted to you (YLE historia)

Tässä musiikkiterapia on oikeassa kontekstissa. Solarplexus asiaohjelma hyvinvoinnin ja terveyden alalta. Teemana erilaiset taideterapiat; musiikkiterapia, maalausterapia, tanssiterapia. Ohjelmassa haastatellaan musiikkiterapeutit Marita Karf, Sol-Britt Häggblom ja Petri Lehikoinen.

Ohjelma on asiallinen, Petri esiintyy vakuuttavasti. Asiasisältöä on hieman hankala maallikon ymmärtää, mutta kuten kaikki terveys- ja lääkäriohjelmat niin tämäkin puoltaa paikkaansa. Merita haastattelee ruotsiksi, Petri vastaa suomeksi. Laaja kuvaus Fysioakustisesta tuolista ja musiikin vaikutuksista. Tarkka historia FA-tuolin syntyyn ja koko tuolin käytöstä ylipäätään. Kaikki näkökulmat koululääketieteen näkökulmasta, kriitistä ja kelan palvelutuottajan oikeuksista käyttää FA tuolia tulevat ohjelmassa esille. Tämä on Petri Lehikoisen viimeinen tv-esiintyminen. Ohjelma on esitetty postuumisti, reilu kuukausi Petrin kuoleman jälkeen.

KEST: 039'32	ATKN: 247810
VÄRI: VÄRIL	
ENSI: 20020129	VALM: 20011207
NIMI: SOLARPLEXUS 16: KONSTERAPIER. SOLARPLEXUS 16: TAIDETERAPIAT.	
TUOT: 613-100-16	
KNNO: 1DB-200399 (039'10)	
KAYT: TV-oikeudet.	

Kuvio 15 Solar Plexus, ohjelmatiedot

6.6 Ohjelma vuodelta 2006, Luovaa terapiaa: parantava musiikki

- Hard Rock Hallelujah ja Lordi voittivat euroviisut! (YLE historia)

Sisällöltään pelkästään musiikkiterapiaa käsittelevä ohjelma. Ohjelmassa kerrotaan melko seikkaperäisesti mistä musiikkiterapiassa on kysymys. Mitä esitietoja/-taitoja tarvitaan, kenelle musiikkiterapia sopii, kenelle ei sovi. Paljon hyvää tietoa, tämä ohjelma käy musiikkiterapian esittelyvideosta. Ohjelma on tuotettu oppimateriaaliksi.

Päivi Jordan-Kilki:

”Terapeutilla tulee olla erittäin elävä suhde siihen omaan musiikkiin. Musiikki on luovuutta. Oman luovuuden kautta ammennetaan siihen terapatilanteeseen merkityksiä/kokemuksia. Ymmärrät nonverbaalin merkityksen. Kokemus ja jakaminen. Ja on erittäin tärkeää tiedostaa oma muusikkous ja ennen kaikkea itsetunto ja – tietämys. Täytyy olla oma ymmärrys omasta käyttäytymisestään ja omista tunteistaan, jotta voi tehdä tätä työtä, ettei sotkeennu liikaa toisen ajatuksiin ja tunteisiin.”

”Musiikkiterapia voi olla erittäin vaikeasti psyykkisesti sairastuneen henkilön ainoa keino saada häneen edes jonkinlainen yhteys!”

Jaakko Erkkilä:

”Musiikkiterapian teho on kiistattomasti todistettu: lapset, nuoret, aikuiset psykiatrian kontekstissa. Ei tämä huuhaata ole!”

KEST: 028'57	LAJI: KNOHJ	ATKN: 326600
VÄRI: VÄRIL	KNTY: DBET	
ENSI: 20061019		

NIMI: LUOVAA TERAPIAA: PARANTAVA MUSIIKKI. TAIDETERAPIA.

TUOT: 453-145-03

TOIM: 453

KNNO: 1DB-182795 (028'57)

KNAR: AR

KAKT: K

KAYT: Asiantuntijahaastattelussa insert-oikeudet, kaikessa muussa käyttöoikeus vain tässä ohjelmassa arkaluontoisen materiaalin tähden. Ohjelmaa uusittaessa on ensin selvitettävä käyttöoikeudet tuottajalta YLEn Avoin Yliopisto) arkaluontoisen materiaalin takia.

Kuvio 16 Luovaa terapiaa, ohjelmatiedot

7 POHDINTA

Miltä tuntuu olla TV:stä tuttu? Omakohtainen kokemus on kaksijakoinen; on samalla kiehtovaa ja hienoa olla se henkilö, jonka oletettavasti on nähnyt lukemattomat lapset ja perheet tuhansissa kodeissa ja toisaalta yksityisyyden suojaaminen on tuiki tärkeää. Mielipiteeni on toki subjektiivinen ja julkisuushakuinen. En koe julkisuutta hankalana ja pidän esiintymisestä sekä huomion keskipisteenä olemisesta. Tutkimuksen televisio-ohjelmissa esiintyneistä henkilöistä jäi myös kaksijakoinen olo. Ohjelmissa haastatellut henkilöt näyttivät olevan kameran edessä melko rennon oloisia ja varmoja, toisaalta pientä epämukavuuden tuntuakin oli havaittavissa. Televisio-ohjelmissa esiintyminen ei kuitenkaan ole aivan jokapäiväistä arkea. Joissakin inserteissä henkilöt toteuttivat sitä Reporadion jäykkää kerrontatapaa, jossa ei mitään virheitä satu. Katsojalle se on rauhallisen ja jäsenetyn rytmensä vuoksi helppoa ja turvallista, mutta nykyajattelun valossa hieman laimeaa ja ”ei oikein minkään makuista”.

Tuntematta kaikkien ohjelmissa esiintyneiden henkilöiden taustavaikuttimia yleisön edessä esiintymisen suhteen voisin vetää johtopäätöksen musiikkiterapialle tyypillisestä ilmiöstä: musiikkiterapeutit ovat pääosin sinuja itsensä kanssa ja tällöin se varmuus tutulla kentällä toimimisesta näkyy televisio-ohjelmissa. Tutkimusaineistoni ohjelmissa esiintyy sekä mies- että naisterapeutteja. Tämä antaa alasta melko tasa-arvoisen käsityksen sukupuoliroolien jakautumisessa.

Musiikkiterapia saattaa tuntua suuren yleisön mielestä pienen porukan jutulta. Historiallinen katsaus musiikkiterapiaa käsitteleviin televisio-ohjelmiin, eli tällainen retrospektaakkelin tarkastelu televisio-ohjelmien myötä, on tutkijalle oppimisprosessin kaltainen tehtävä. Televisio-ohjelmien informaation sisäistämisessä ei tutkijalla ole tapahtunut neljänkymmenen vuoden aikana suuria muutoksia. Ohjelmien rytmi ja luonne on muuttunut nopeatempoisemmaksi ja informaatiota on lisätty, mutta suhde ohjelmiin on pysynyt samankaltaisena.

Pirkko Liikanen kertoo tutkimuksessaan vuodelta 1979 ala-asteikäisten televisionkatselukokemuksista seuraavaa: ”Koulutilanteissa tavanomainen, yhden kerran televisio-ohjelmien katselu ei luonnollisesti voi johtaa musiikkikäsitteiden

hallintaan ja oppimiseen”. (Liikanen, 1979, 124). Yhtälailla näin spesifi aihepiiri kuten musiikkiterapia tv-ohjelmissa on hankala katsojalle eri termien ja käsitteiden vuoksi ja aiheen tavallaan abstraktiuden vuoksi. Asettuessani kadunmiehen silmällä katsojan rooliin, putosin melko pian kärryiltä ohjelmien edetessä. Tutkijana olin iloinen voidessani katsoa aineiston useaan kertaan. Kolme katselukertaa jokaisesta ohjelmasta avasivat aineistoa jokaisella kerralla lisää.

Tutkimusaineistoni katselukerrat tuottivat aika ajoin hetkiä, joissa oli pakko pysähtyä tarkastamaan juuri nähty ja kuultu asia tai ilmiö. Nämä hetket olivat henkilökohtaisen kokemisen kautta tulleita välähdyksiä: jokin asia tai ilmiö tuntui tutulta tai jäi jotenkin vaivaamaan. Ohjelmissa esiintyneitä ihmisiä ei aina esitelty, lopputekstejä ei kaikissa ohjelmissa ollut, kaikkia kuvauspaikkoja ei myöskään erityisesti alleviivattu jne. Yhden paikan tunnistin. Jokivarren kansakoulusta kertova insertti 1971 kuvatussa ohjelmassa oli ihmeellistä katsottavaa. Minä olin ollut tuolla! Tosin 36 vuotta myöhemmin. Opiskelujeni alkuvaiheilla olin majapaikkaa vailla. Opiskelukollegani esitteli minut Jyväskylässä toimivalle musiikkiterapeutille, joka tarjosi mahdollisuutta viettää muutama yö musiikkiterapian työtilassa, Jokivarren kansakoululla. Historian väreet hulmahtivat ylitseni ja tunsin oloni jotenkin tyhjäksi, mutta samalla tyytyväiseksi. Jäin miettimään, miten jotkut asiat vaan nitoutuvat yhteen. Ihan tahtomattaan.

7.1 Tutkimuksen luotettavuus

Mitä katsoisin? Mistä näkökulmasta musiikkiterapiaa esitetään/tarkastellaan? Mitä minä musiikkiterapeutina tahtoisin ohjelmien minulle kertovan? Mitä odotin tältä tutkimukselta – minkälaisen roolin tv-ohjelmat muodostivat? Tutkimusta tehdessäni kamppailin teoreettisen viitekehyksen puuttumista vastaan. Hain tutkimukselleni puolustusta aineiston harvinaislaatuudesta televisio-ohjelmissa sekä tämän kaltaisen työn pioneerina toimimisesta. Alasuutarin teoksessa *Laadullinen tutkimus* kerrotaan seuraavaa: Laadullinen tutkimus koostuu kahdesta vaiheesta, havaintojen pelkistämisestä ja arvoituksen ratkaisemisesta. – on tärkeää pyrkiä pelkistämään raakahavainnot mahdollisimman suppeaksi havaintojen joukoksi. (Alasuutari, 1994).

Koko tutkimus on itse asiassa havaintoja ja niiden havaintoja. Arvoitus, tutkimusparadigma tuntui jäävän piiloon. Tämän tutkimuksen tärkein anti oli aineiston keruu ja sen katsominen. Havainnot ja tulkinta niistä tulivat mukavana kylkiäisenä. Mielestäni näiden neljänkymmenen vuoden ajalta löytyneet musiikkiterapiaa käsittelevät televisio-ohjelmat olivat sellaisenaan arvokas löydös. Tutkimus tai aineiston tutkailu oli luonnollista jatkumoa aineiston saamisen jälkeen. Ohjelmia katsoessa ja tätä tutkimusta tehdessä avautui koko ajan uusia mahdollisuuksia laajentaa aineistoa vielä enemmän. Minkälainen tutkimus? Mikä kaikista laadullisen tutkimuksen aloista sopii tällaiseen työskentelyyn parhaiten? Millä tavoin tämänkaltaista aineistoa on syytä analysoida? Tässä ne päällimmäiset kysymykset, jotka jäivät avoimiksi.

Laadullisessa tutkimuksessa tulee myöntää, että tutkija itse on tutkimuksen keskeinen tutkimusväline. Kvalitatiivisen tutkimuksen pääasiallinen luotettavuuden kriteeri onkin tutkija itse. Tällaisessa tapauksessa luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia. Realistisessa luotettavuusnäkemyksessä on kysymys tutkimustekstin kuvauksen pätevydestä. Itse tutkimusraporttia pidetäänkin keskeisenä luotettavuuden osa-alueena. Tärkeintä olisi tutkimuksessa pyrkiä kertomaan mahdollisimman tarkasti sekä aineiston keräämisestä että sen analysoinnista. Tutkimusprosessin esiin tuominen on keskeinen asia luotettavuuden kannalta. (Eskola & Suoranta 1998, 211-214; Kiviniemi 2001, 81.)

Ensimmäinen hakupyynnö Ylen arkistosta toi lomaannuttavan paljon materiaalia läpi seulottavaksi. Esiolettamukseni oli, että saisin aineistoksi korkeintaan 15 ohjelmaa, joista lähtisin karsimaan sopivia. Aineistossa on mukana 11 kpl varsinaisesti musiikkiterapiaan keskittyvää pitkää ohjelmaa. Kaikki muut eri ohjelmayhteyksissä olleet haastattelut ja insertit tulivat yllätyksenä. Huolimatta siitä, että musiikkiterapiasta kertovat paikallisuutiset keskittyvät Jyväskylän yliopiston toimintoihin, ylittyi myös koko valtakunnan uutiskynnys aineistossani. Lopulliseen tarkasteluun valitut aineistot oli katsottava lähes aina nauhoilta, jotka sisälsivät muita ohjelmia (Yleisradion arkistointitapa). Muutamien ohjelmien kohdalla (Akuutti, Yhden illan pysäkki) katsoin koko ohjelman varmistaakseni, että ohjelman toisissa osioissa ei ollut merkittäviä kohtia aineistooni ja tutkimukseeni nähden. Musiikkiterapiasta kertovat osat olivat usein suuremman ohjelmakokonaisuuden sisällä. Tästä esimerkkinä uutiset, jotka sisältävät monta pienempää uutisointia kotimaasta ja ulkomailta, sekä usein vielä katsauksen

säätiöihin. Uutislähettykset olivat pääosin beta-kaseteilla, joissa saattoi olla useita uutislähettyksiä ajankohtaisohjelmien kanssa arkistoituna.

7.2 Jatkotutkimus

Musiikkiterapian erilaiset ilmentymät televisio-ohjelmissa antavat mahdollisuuden tarkastella tässä tutkimuksessa aiemmin kategorisoituja ohjelmia yksityiskohtaisemmin. Esim. Fysioakustisen tuolin saama mediajulkisuus ja siihen liittyvät ilmiöt suhteessa tuolin käyttötarkoitukseen ja kehitykseen, on aiheena houkutteleva. Aineistossani tähän aihepiiriin löytyi monenmoista näkökantaa. Yksittäisten henkilöiden esiintymisiä tv-mediassa on myös mahdollista tutkia. Tutkimukseni hakulausekkeen sana *musiikkiterapia* toi mukanaan alalla olleita, edesmenneitä ja edelleen vaikuttavia henkilöitä ja heidän kytköksiään musiikkiterapiaan.

Tutkimusaineistoa voi laajentaa lisäämällä ohjelmien hakumenettelyyn musiikkiterapiaa sivuavia lausekkeita ja ehkä saada sillä tavoin lisää ohjelmia. Tästä tutkimuksesta pois rajaamani musiikkikasvatus ja musiikkipedagogiikka musiikkiterapeuttisine sivujuonteineen voi olla aivan uudenlaista informaatiota avaava tutkimuskohde. Historialliset ajankuvaan ja poliittiseen ilmapiiriin, trendeihin ja muoti-ilmiöihin keskittyvät vertailevat tutkimukset voivat tuoda oman lisänsä tätä tutkimusta pohjana käyttäen. Olisi ollut ehkä mielekäästä liittää tutkimukseen ohjelmissa esiintyneiden henkilöiden haastatteluita heidän omista kokemuksistaan ohjelmien tekohetkinä, sekä myöhemmin valmiin ohjelman nähtyään. Tämä tutkimus on toistettavissa, aineistoni ohjelmatiedot löytyvät liitteestä. Subjektiivisuus tämän kaltaisen aineiston tarkastelussa on ilmeistä: uusi ohjelmien läpikäyminen avaa mitä todennäköisimmin toisenlaisia huomioita ja ilmiöitä tähän tutkimukseen verraten.

LÄHTEET

- Ala-Ruona, E., Saukko, P. & Tarkki, A. 2009. Musiikkiterapiapalvelut. Suomen musiikkiterapiayhdistys.
- Alasuutari, P. 1994. Laadullinen tutkimus. Vastapaino, Jyväskylä 1995.
- Apo, S. 1990. Kertomusten sisällön analyysi. Teoksessa Mäkelä, K (toim.) Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. Helsinki: Painokaari Oy, 62–79
- E. Ala-Ruona, J. Erkkilä, R. Jukkola & K. Lehtonen.(toim.) 2003. Muistoissa Petri Lehikoinen 1940–2001. Kopijyvä Oy, Jyväskylä 2003
- Eskola, J. 1997. Eläytymismenetelmäopas. Tampereen Yliopisto 1997
- Eskola, J. & Suoranta, P. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hietala, V. 1990. Teeveen merkit. Television lukutaidon aakkoset. Oy Yleisradio Ab, opetusjulkaisut. Vaasa 1990.
- Hietala, V. 1993. Kuvien todellisuus – johdatusta kuvallisen kulttuurin ymmärtämiseen ja tulkintaan. Gummerus kirjapaino Oy, Jyväskylä 1993
- Hietala, V. 2007. Media ja suuret tunteet. Johdatusta 2000 luvun uusromantiikkaan. Gummerus Kirjapaino Oy, Vaajakoski 2007.
- Ikävalko, E. 1996. Organisaatiot julkisuuden pelikentillä. Teoksessa Uimonen, R., & Ikävalko, E. (1996) Mielikuvien maalima. Miten mediajulkisuutta muokataan ja imagoja rakennetaan. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1997.
- Kaskinen, M. 2007. Polkuja, portaita, pitkospuita. Domus Offset Oy, Tampere 2007
- Kaskinen, M. 2003. Musiikkiterapian historiaa Suomessa; Teoksessa E. Ala-Ruona, J. Erkkilä, R. Jukkola & K. Lehtonen. (toim.) Muistoissa Petri Lehikoinen 1940–2001. Kopijyvä Oy, Jyväskylä 2003
- Kiviniemi, K. 2001. Laadullinen tutkimus prosessina; Teoksessa Aaltola, J & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 68–84
- Kortti, J. 2007. Näköradiosta digiboksiin. Suomalaisen television sosiokulttuurinen historia. Tammer-Paino Oy, Tampere 2007
- Kortti, J. & Salmi, H. 2007. Televisio eilen, tänään, huomenna; Teoksessa J. Wiio (toim.): Television viisi vuosikymmentä. Suomalainen televisio ja sen ohjelmat 1950-luvulta digiaikaan. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 13–32.

Lehtonen, K. 2007. Musiikin symboliset ulottuvuudet. Suomen musiikkiterapiayhdistys ry 2007

Liikanen, P. 1979. Ympäristöoppia ja musiikkia käsittelevien televisio-ohjelmien vaikeustason ja oppilaiden kehitystason yhteydestä oppimiseen peruskoulun ala-asteella. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja, 1979

Lilja-Viherlampi, L-M. 2007. "Minunkin sisällä soi!": musiikin ja sen parissa toimimisen terapeuttisia merkityksiä ja mahdollisuuksia musiikkikasvatuksessa. Turun ammattikorkeakoulu, Väitöskirja, 2007.

Rajala, A-K. 2005. Televisio alle kouluikäisten lasten musiikin opettajana. Analyysia TV2:den lasten musiikkiohjelmien sisällöstä. Jyväskylän yliopisto, Pro gradu – tutkielma.

Ridell, S & Väliaho, P. & Sihvonen, T. (toim.). 2006. Mediaa käsittämässä. Tampere, Vastapaino 2006

Taavitsainen, I. 2008. Television musiikkiohjelmat vuosina 1958–1972. Televisio määrällisenä sivistäjänä. Jyväskylän yliopisto, Pro gradu – tutkielma

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki, Tammi 2002

Turunen, E. 2009. Kohti terapeuttista musiikkikasvatusta. Jyväskylän yliopisto, Pro gradu – tutkielma.

Viljakainen, J. 2004. Radiomonopolista kanavatulvaan. Poimintoja Suomen Radio- ja televisiotoiminnan vaiheista. Edita Prima Oy, Helsinki 2004

Wiio, J. 2007. Television viisi vuosikymmentä. Suomalainen televisio ja sen ohjelmat 1950-luvulta digiaikaan.

Wigram et al. 2002. A Comprehensive Guide to Music Therapy. Jessica Kingsley Publishers, London 2002.

YLE:n arvot. <http://yle.fi/yleista/arvot.shtml> (viitattu 8.8.2009)

YLE:n historia. <http://yle.fi/yleista/historia.shtml> (viitattu 8.8.2009)

American Music Therapy Association. <http://www.musictherapy.org/quotes.html> (viitattu 6.6.2009)

Musiikkiterapian määritelmä. <http://www.musiikkiterapia.fi> (viitattu 3.10.2009)

Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. (Viitattu 22.10.2009)

LIITTEET

Liite 1 Yle tutkijapalvelut

YLE

TUTKIJAPALVELU

Historiaa:

Toiminta käynnistyi 80-luvun loppupuolella Richard Creutzin tultua TV-arkiston palvelukseen. Alkuun palveluja myönnettiin vain väitöskirjatason tutkimukseen ja muihin isoihin tutkimushankkeisiin. Tutkimuksen piti liittyä myös tv-toimintaan. Ensimmäisinä vuosina tutkimushankkeet piti hyväksyttää toimitusjohtajalla tai kanavajohtajalla. 80-luvulla ei oltu vielä valmiita kertomaan avoimesti Ylen toiminnasta ulospäin. Ylellä ei ole varsinaista velvollisuutta pitää yllä Tutkijapalvelua, mutta on yleisesti pidetty tärkeänä harjoittaa pienimuotoista Tutkijapalvelua, koska Suomessa ei ole tutkijoille tarkoitettua AV-keskusta, kuten esim. muissa Pohjoismaissa.

Rici siirtyi hoitamaan vapaakappalelakiin liittyviä asioita ja Tutkijapalvelu siirtyi v. 2000 minun hoidettavaksi.

Nykyisin TV-arkisto on avoin kaikille tutkijoille riippumatta tutkimustasosta. Tutkimuksia tehdään vuositason n. 50 – 60 tutkimusta vuodessa (meneillään olevat tutkimukset on listattu sivuilla www.yle.fi/keto/ylepolis).

Palvelut:

Tutkijan ottaessa yhteyttä, pyydän yleensä myös sähköpostilla kirjallisen pyynnön ja kuvauksen tutkimuksesta sekä yhteystiedot. Ensimmäinen neuvottelu on hyvä käydä asiakkaan kanssa kuitenkin joko puhelimitse tai henkilökohtaisesti.

Tiedonhakijan on tärkeää säilyttää objektiivisuus aiheeseen ja tarjoilla tieto tutkijalle mahdollisimman valikoimattomasti. Tutkijan on hyvä tietää myös tietokantamme puutteet esim. vierastuotantoisten tv-ohjelmien suhteen.
Esim. 1. Avara Luonto, tiedonhaut, tvIrsela, mappi, Import
Esim. 2. Kieliohjelmat 1960-luvulla, Ylen vuosikirjat, tuottaja Sirkka Hautamäki.

Tutkijaan voi käyttää määrättömästi työaika, jossain kohtaa on kuitenkin päätettävä palvelun rajat.

Tiedonhaun tulokset lähetän sähköpostitse. Mikäli tutkija haluaa tulla katsomaan materiaalin, sovimme katselun ja tilaan materiaalin.

Mikäli tutkija haluaa ostaa oman katselukopion käyttöönsä, on se mahdollista Ylen omatuotantoisesta materiaalista ja myös joissakin tapauksissa vierastuotantoisesta materiaalista.

Isoimmissa tutkimusprojekteissa pyydän myös Ylelle oman kappaleen tutkimuksen lopputuloksesta.

Tutkijoilla on mahdollisuus hakea YLE 75 vuotta-rahastosta apurahaa, lisätietoja sivuilta www.yle.fi/keto/ylepolis.

Hinnasto:

TV-arkisto noudattaa YLE Exportin kanssa samoja hintoja.

Tiedonhaku 50 €/h + alv.

Kopiointi vhs-kasetille 54 € / 30 min.

- ” - 62 € / 45 min.

- ” - 72 € / 60 min.

- ” - 84 € / 75 min.

- ” - 97 € / 90 min.

- ” - 120 € / 120 min.

Katselu 10 € / h.

Tiedonhausta laskutetaan vain laajemmissa tutkimuksissa.

SEA noudattaa samaa periaatetta.

Tulevaisuus:

Tutkijapalvelu on suunniteltu avattavaksi Suomen Elokuva-arkiston yhteyteen, mutta hankkeelta puuttuu vielä kokonaan rahoitus.

Liite 2 Aineisto aikajärjestyksessä

Musiikkiterapia tv-ohjelmissa 1967–2007

Aineisto aikajärjestyksessä Ylen arkistokoodilla.

1967

KEST: 020'00 LAJI: SUORA ATKN: 105203
VÄRI: MUVA
ENSI: 19670916

NIMI: VARHAISUUTISET. UUTISET.
TUOT: 713-001-37
TOIM: 713
FINO: I-05640 (008'39) (insertti)

1969

KEST: 029'12 LAJI: NAFIL ATKN: 79016
VÄRI: MUVA KNTY: BETA D3 VHS
ENSI: 19690326

NIMI: NENOVISIO - REPORTAASI KEHITYSVAMMAISISTA.
TUOT: 69-5311-38
TOIM: 531
KNNO: 2D3-02131 (029'12), 2VH-01630 (029'12), 1BE-173743 (029'20)
KNAR: AR
KAKT: K
FINO: 2-1199 (029'20)

1971

KEST: 023'32 LAJI: NAFIL ATKN: 56440
VÄRI: MUVA KNTY: DBET VHS
ENSI: 19710314

NIMI: MUSIIKKITERAPIA.
TUOT: 70-4581-28
TOIM: 499
KNNO: 1DB-134486 (023'32), 1VH-54117 (023'32)
KNAR: AR
KAKT: K
FINO: FO-1206 (023'32)
DOKU: LÄHMÄÄR SISILM.
SIJA: Helsinki

1977

KEST: 035'18 LAJI: KNOHJ ATKN: 467
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19770310

NIMI: MUSIIKKITERAPIA.
TUOT: 447-077-02
TOIM: 447
KNAR: PO
FINO: 1C-00018 (035'18) (insertti)

1980

KEST: 039'15 LAJI: NAFIL ATKN: 12358
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19800305

NIMI: NÄMÄ KUVAT. KONSTTERAPI.
TUOT: 452-377-00
TOIM: 452
KNAR: PO
FINO: 1C-00402 (039'15) HUOM! vain filmillä!!!

1983

KEST: 034'04 LAJI: KNOHJ ATKN: 28223
VÄRI: VÄRIL KNTY: DBET 1TUU
ENSI: 19831112

NIMI: MUSIIKKITERAPIA.
TUOT: 536-195-00
TOIM: 536
KNNO: 1DB-134376 D (034'05), 2C6-0668 (034'04)

1983

KEST: 041'02 LAJI: KNOHJ ATKN: 28222
VÄRI: VÄRIL KNTY: DP VHS
ENSI: 19831112

NIMI: MUSIIKKI-ILTA 12 (KOOSTE).
TUOT: 536-191-03
TOIM: 536
KNNO: 22D-04942 (059'56), 2VH-21905 (059'56)

1984

KEST: 025'42 LAJI: KNOHJ ATKN: 32922
VÄRI: VÄRIL KNTY: DBET VHS 2TUU
ENSI: 19841001

NIMI: KOTIMAAN KATSAUS.
TUOT: 740-011-17
TOIM: 740
KNNO: 1DB-155188 (025'42), 1VH-31862 (025'42), 061439 HBC (025'42)
KNAR: AR
KAKT: K
FINO: 1A-01678 (005'02) (insertti)

1985

KEST: 025'30 LAJI: NAFIL ATKN: 35330
VÄRI: VÄRIL KNTY: BETA VHS
ENSI: 19850426
NIMI: AHDISTUS ON SALLITTUA. MIELEN MUSIIKKIMATKA.
TUOT: 454-087-00
TOIM: 454
KNNO: 1BE-91676 (025'30), 1VH-17973 (025'30)
KNAR: AR
KAKT: K
FINO: 1B-02921 (025'30)

1986

KEST: 052'30 LAJI: KNOHJ ATKN: 43714
VÄRI: VÄRIL KNTY: DP VHS 1TUU
ENSI: 19861123

NIMI: MUSIIKIN ILTA: MUSIIKKITERAPIA, MUSIIKIN PARANTAVA VOIMA.
TUOT: 536-280-03
TOIM: 536
KNNO: 22D-00694 (052'30), 2VH-07753 (052'30), 2C6-7342 (053'20)

1991

KEST: 029'12 ATKN: 83433
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19910902

NIMI: KUNINGASKULUTTAJA.
TUOT: 437-001-01
KNNO: 1C6-39491 (029'12)
KAYT: Tv-oikeudet.

1992

KEST: 024'50 ATKN: 93159
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19920309

NIMI: VAIHTOASKEL. KIRPPUTORI.
TUOT: 433-007-08
KNNO: 1C3-45953 (024'50) (HUOM vain 1-tuuman nauhalla)

1993

KEST: 030'26 LAJI: NASUO ATKN: 113421
VÄRI: VÄRIL KNTY: ITUU
ENSI: 19931012

NIMI: KEISARINPEUKALO. KANSANTRIBUUNI.
TUOT: 448-482-07
TOIM: 448
KNNO: 1C6-34372 (030'26)

1994

KEST: 014'48 LAJI: KNOHJ ATKN: 120474
VÄRI: VÄRIL KNTY: BETA
ENSI: 19940306

NIMI: EN OSAA, MUTTA HALUAN OPPIA.
TUOT: 453-593-02
TOIM: 453
KNNO: 1BE-09571 (014'48), 1BE-147526/2 (014'48)

1995

KEST: 058'03 ATKN: 140685
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19950527

NIMI: YHDENILLAN PYSÄKKI: KATRIINA HONKANEN.
TUOT: 532-317-18
KNNO: 2D3-04986 (058'03), 2VH-02804/4 (058'03)

1997

KEST: 015'02 ATKN: 170831
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19970529

NIMI: KOTIMAAN KATSAUS.
TUOT: 562-097-22
KNNO: 2BE-08550/3 (015'02), 2VH-04435/4 (015'02)
KAYT: TV-oikeudet. Freelance-toimittajille uusintakorvaus.

1999

KEST: 053'06 ATKN: 200241
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 19990331

NIMI: PRISMA: TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT.
TUOT: 453-201-04
KNNO: 1BE-119214 (053'06)
KAYT: TV-oikeudet dysfasia-osuudella. BBC:n ohjelmasarja "Tomorrow's World"
kertakäyttöoikeuksin (Yle, Hankinta).

2000

KEST: 200'19 ATKN: 223950
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20000912

NIMI: YKKÖSEN AAMU-TV.
TUOT: 490-512-37
KNNO: 1BE-146343 (100'00), 1BE-146344 (100'00), 1VH-30887 (200'19)
KAYT: TV-oikeudet.

2000

KEST: 199'46 ATKN: 224436
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20000922

NIMI: YKKÖSEN AAMU-TV.
TUOT: 490-512-38
KNNO: 1BE-146359 (100'00), 1BE-146360 (100'00), 1VH-30895 (199'46)
KAYT: TV-oikeudet

2000

KEST: 028'43 ATKN: 224613
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20000926

NIMI: AKUUTTI.
TUOT: 557-014-24
KNNO: 2BE-14639 (028'43), 2VH-08086/2 (020'43)
KAYT: TV-oikeudet, paitsi tunnistettavilla potilaskuvilla ja valokuvilla käyttöoikeus vain tässä ohjelmassa. Freelance-toimittajille korvaus uusinnoista ja insert-käytöstä.

2001

KEST: 028'55 ATKN: 225645

VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20001017

NIMI: AKUUTTI.
TUOT: 557-014-27
KNNO: 2BE-18261 (028'55), 2VH-08116/3 (028'55)
KAYT: TV-oikeudet, paitsi tunnistettavilla potilaskuvilla ja valokuvilla käyttöoikeus vain tässä ohjelmassa. Freelance-toimittajille korvaus uusinnoista ja insert-käytöstä.

2002

KEST: 039'32 ATKN: 247810
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20020129 VALM: 20011207

NIMI: SOLARPLEXUS 16: KONSTERAPIOER. SOLARPLEXUS 16: TAIDETERAPIAT.
TUOT: 613-100-16
KNNO: 1DB-200399 (039'10)
KAYT: TV-oikeudet

2003

KEST: 009'59 ATKN: 264292
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20030130

NIMI: KESKI-SUOMEN UUTISET. KESKI-SUOMEN ALUEUUTISET.
TUOT: 731-203-00
KNNO: 22D-03881/4 (009'59), JBE-00429 (009'59)
KAYT: Tv-oikeudet

2003

KEST: 028'47 ATKN: 269428
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20030521

NIMI: PRISMA STUDIO. PRIMASTUDIO KEVÄT 2003.
TUOT: 454-220-20
KNNO: 1DB-219467 (028'47)
KAYT: Tv-oikeudet lukuun ottamatta Sian stressi -inserttiä, jolla käyttöoikeudet vain tässä ohjelmassa.

2003

KEST: 027'51 ATKN: 273356
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20030903

NIMI: PRISMA STUDIO. PRIMASTUDIO KEVÄT 2003.
TUOT: 454-220-23
KNNO: 1DB-224152 (027'51)

2003

KEST: 038'00 ATKN: 276623
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20031111

NIMI: AKUUTTI.
TUOT: 555-006-33
KNNO: 21D-04397 (038'00), 2VH-10034/4 (038'00)
KAYT: TV-oikeudet, paitsi tunnistettavilla potilaskuvilla ja valokuvilla käyttöoikeus vain tässä ohjelmassa. Freelance-toimittajille korvaus uusintoista ja insert-käytöstä.

2004

KEST: 038'45 ATKN: 280786
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20040203

NIMI: AKUUTTI.
TUOT: 555-007-04
KNNO: 21D-04404 (038'45), 2VH-10070/2 (038'45)
KAYT: TV-oikeudet, paitsi tunnistettavilla potilaskuvilla ja valokuvilla käyttöoikeus vain tässä ohjelmassa. Freelancer-toimittajille maksettava uusintakorvaukset.

2004

KEST: 010'00 ATKN: 283273
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20040325

NIMI: LOUNAIS-SUOMEN UUTISET. LOUNAIS-SUOMEN ALUEUUTISET.
TUOT: 721-204-00
KNNO: 21D-05049 (010'00), 1DB-233267/2 (010'00)
KAYT: TV-oikeudet.

2004

KEST: 029'25 LAJI: KNOHJ ATKN: 283570
VÄRI: VÄRIL KNTY: DP
ENSI: 20040330

NIMI: EUROOPAN VUOKSI: JAILHOUSE ROCK. FAKTOR: JAILHOUSE ROCK.
TUOT: 408-002-97
TOIM: 408
KNNO: 22D-01917 (029'25)
KNAR: A5
KAKT: K
KAYT: Oikeudet sopimuksen mukaisesti esityskertoihin. Ei insert-oikeuksia. Sopimus YLE ja NRK.

2004

KEST: 009'49 ATKN: 287033
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20040616

NIMI: KESKI-SUOMEN UUTISET. KESKI-SUOMEN ALUEUUTISET.
TUOT: 731-204-00
KNNO: 21D-05126 (009'49), 1DB-234740/5 (009'49), JBE-00675/3 (009'51)
KAYT: TV-oikeudet. Rakkaus-näyttelyn taideteoksilla käyttöoikeudet vain tässä ohjelmassa.

2005

KEST: 009'55 ATKN: 300550
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20050405

NIMI: KESKI-SUOMEN UUTISET. KESKI-SUOMEN ALUEUUTISET.
TUOT: 731-205-01
KNNO: 21D-06339 (009'55), 1DB-240664 (009'55)
KAYT: TV-oikeudet.

2005

KEST: 027'06 ATKN: 301050
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20050417

NIMI: LÄHIKUVASSA: MINNA HUOTILAINEN. PUHUTAAN TIETEESTÄ 2005.
TUOT: 454-241-05
KNNO: 11D-03743 (027'06)
KAYT: TV-oikeudet paitsi sikiöntutkimuskuvilla (Helsingin yliopiston materiaalia, kuvannut Teemu Peltonen) käyttöoikeudet vain tässä ohjelmassa sekä vastasyntyneen vauvan tutkimuskuvissa käyttöoikeudet vain tässä ohjelmassa.

2005

KEST: 075'00 ATKN: 301396
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20050424

NIMI: TV-UUTISET JA SÄÄ. UUTISET JA URHEILURUUTU (KOOSTE).
TUOT: 492-205-22
KNNO: 1DB-27090 (120'00), 1DB-27201 (120'00), 1VH-49898 (240'00), 1BE-67835 (120'00), 1BE-69588 (120'00)

2006

KEST: 028'44 ATKN: 314378
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20060125

NIMI: PRISMA STUDIO. PRISMASTUDIO 06.
TUOT: 454-253-03
KNNO: 11D-23553 (028'44)
KAYT: TV-oikeudet. Musiikki -insertissä kuvituksella käyttöoikeudet vain tässä ohjelmassa. EV-kuviin oikeudet uutis- ja ajankohtaistoimituksilla. Kylmänsietokyky -insertissä rajoituksia (merkitty tarkemmin sisältökenttään).

2006

KEST: 199'29 ATKN: 314481
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20060127

NIMI: YKKÖSEN AAMU-TV.
TUOT: 493-506-00
KNNO: 1DB-13536 (100'00)
KAYT: TV-oikeudet. EV-materiaalin käyttöoikeudet vain uutis- ja ajankohtaistoinnilla. Elokuvanäytteillä kertakäyttöoikeudet.

2006

KEST: 009'59 ATKN: 320794
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20060605

NIMI: KESKI-SUOMEN UUTISET. KESKI-SUOMEN ALUEUUTISET.
TUOT: 731-206-01
KNNO: 21D-07472 (009'59), 1DB-176933 (009'59)
KAYT: TV-oikeudet.

2006

KEST: 200'45 ATKN: 324995
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20060919

NIMI: YKKÖSEN AAMU-TV.
TUOT: 493-506-00
KNNO: 1DB-183523 (100'00), 1DB-183524 (100'00), 1VH-57163 (240'00)
KAYT: TV-oikeudet. EV-materiaalin käyttöoikeudet vain uutis- ja ajankohtaistoiminnalla.
Yleisönosasto-insertillä oikeudet vain Aamu-tv:n lähetyksessä.

2006

KEST: 028'57 LAJI: KNOHJ ATKN: 326600
VÄRI: VÄRIL KNTY: DBET
ENSI: 20061019

NIMI: LUOVAA TERAPIAA: PARANTAVA MUSIIKKI. TAIDETERAPIA.
TUOT: 453-145-03
TOIM: 453
KNNO: 1DB-182795 (028'57)
KNAR: AR
KAKT: K
KAYT: Asiantuntijahaastatteluissa insert-oikeudet, kaikessa muussa käyttöoikeus vain tässä ohjelmassa arkaluontoisen materiaalin tähden. Ohjelmaa uusittaessa on ensin selvitettävä käyttöoikeudet tuottajalta YLEn Avoin Yliopisto) arkaluontoisen materiaalin takia.

2006

KEST: 027'42 LAJI: KNOHJ ATKN: 329214
VÄRI: VÄRIL KNTY: DV
ENSI: 20061207

NIMI: LÄHIKUVASSA: JAAKKO ERKKILÄ. LÄHIKUVASSA 2006.
TUOT: 454-252-04
TOIM: 454
KNNO: 11D-27540 (027'42)
KNAR: AR
KAKT: K
KAYT: Tv-oikeudet.

2007

KEST: 013'54 LAJI: KNOHJ ATKN: 331897
VÄRI: VÄRIL KNTY: DV
ENSI: 20070126

NIMI: PROVINSSI.
TUOT: 562-707-04
TOIM: 562
KNNO: 21D-08005 (013'54)
KNAR: AR
KAKT: K
KAYT: TV-oikeudet. Freelance-toimittajille korvaus uusinoista ja insert-käytöstä. Arkistokopioiden käyttöoikeudet tarkastettava alkuperäisistä ohjelmista.

2007

KEST: 009'57 ATKN: 334666
VÄRI: VÄRIL007
ENSI: 20070323

NIMI: ITÄ-SUOMEN UUTiset. ITÄ-SUOMEN ALUEUUTiset.
TUOT: 736-207-01
KNNO: 21D-08048 (009'57), 1DB-14133 (009'57)
KAYT: TV-oikeudet.

2007

KEST: 028'27 ATKN: 345646
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20071121

NIMI: PRISMA STUDIO. PRISMASTUDIO 2007.
TUOT: 454-265-29
KNNO: 11D-35979 (028'27)
KAYT: TV-oikeudet. (HUOM käyttörajoitus)

Liite 3 Lisähaun aineisto

Tämä aineisto ei tullut mukaan lopulliseen sisällönanalyysiin. Nämä ohjelmat käsittelevät pääsääntöisesti musiikin vaikutuksia aivoissa ja sen tutkimista. Musiikkiterapiaa ei näissä ohjelmissa suoraan käsitellä, eikä musiikkiterapiaistuntoja kuvata. Ohjelmat ovat lisähaun tuloksista seulottu ja aineistoa varten YLE arkistosta pyydetty katsottavaksi.

2002

KEST: 075'00 ATKN: 246683
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20020106

NIMI: TV-UUTISET JA SÄÄ. UUTISET JA URHEILURUUTU (KOOSTE).
TUOT: 492-202-25
KNN0: 1VH-36926 (240'00)

2003

KEST: 028'47 ATKN: 269428
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20030521

NIMI: PRISMA STUDIO. PRIMASTUDIO KEVÄT 2003.
TUOT: 454-220-20
KNN0: 1DB-219467 (028'47)

2003

KEST: 027'51 ATKN: 273356
VÄRI: VÄRIL
ENSI: 20030903

NIMI: PRISMA STUDIO. PRIMASTUDIO KEVÄT 2003.
TUOT: 454-220-23
KNN0: 1DB-224152 (027'51)

2003

KEST: 075'00 ATKN: 266142

VÄRI: VÄRIL

ENSI: 20030310

NIMI: TV-UUTISET JA SÄÄ. UUTISET, IT-UUTISET, KULTTUURIUUTISET JA
URHEILURUUTU (KOOSTE).

TUOT: 492-225-03

KNNO: 1DB-217420 (120'00)

1VH-41182 (240'00)

2005

KEST: 027'06 ATKN: 301050

VÄRI: VÄRIL

ENSI: 20050417

NIMI: LÄHIKUVASSA: MINNA HUOTILAINEN. PUHUTAAN TIETEESTÄ 2005.

TUOT: 454-241-05

KNNO: 11D-03743 (027'06)

2006

KEST: 199'29 ATKN: 314481

VÄRI: VÄRIL

ENSI: 20060127

NIMI: YKKÖSEN AAMU-TV.

TUOT: 493-506-00

KNNO: 1DB-13536 (100'00)
